

Vilkår i Nordea Liv for;

Innskuddspensjon med investeringsvalg

Pensjonskapitalbevis

Fripoliser for uføre- og etterlattepensjoner

**Fortsettelsesforsikringer etter innskuddspensjon
så langt det passer**

**Kollektive livrenter så langt det passer og så
langt annet ikke følger av forsikringsavtalen**

Vilkårene gjelder fra 01.01.2021

Innholdsfortegnelse.

1	Vilkårene gjelder for	1
2	Hva kan innskuddspensjonsavtalen omfatte	1
2.1	Sparing til alderspensjon	1
2.1.1	Innskudd fra arbeidsgiver	1
2.1.1.1	Innskudd fra arbeidsgiver når selvvalgt leverandør er valgt	1
2.1.2	Pensjonskapital fra tidligere arbeidsforhold	1
2.1.3	Størrelsen på alderspensjonen	1
2.2	Overføring av pensjonskapitalbevis	2
2.2.1	Hvilke pensjonskapitalbevis kan overføres	2
2.2.1.1	Overføring av pensjonskapitalbevis som skjer automatisk	2
2.2.1.1.1	Justering av utbetalingstid ved lav pensjonskapital	2
2.2.1.1.2	Overføring av Pensjonskapitalbevis når medlemmet har flere arbeidsgivere	2
2.2.1.2	Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet	2
2.2.1.3	Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres	3
2.2.2	Når gjennomføres overføringen av pensjonskapitalbeviset	3
2.2.3	Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis	3
2.2.4	Overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto	3
2.3	Forsikringer ved uførhet	4
2.4	Forsikringer ved død	4
3	Når trer avtalen i kraft	5
4	Opplysningsplikt	5
4.1	Bedriftens opplysningsplikt	5
4.2	Medlemmets opplysningsplikt	5
4.3	Særskilt opplysningsplikt - økonomisk kriminalitet/finansiering av terrorvirksomhet	5
4.4	Konsekvenser av at opplysningsplikten er forsømt	5
5	Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død	6
5.1	Medlemmets lønn og stillingsprosent	6
5.2	Endring av lønn og stillingsprosent	6
5.3	Folketrygdens grunnbeløp	6
6	Investering av pensjonskapitalen	6
6.1	Investeringsvalg	7
6.1.1	Medlemmets mulighet til å endre investeringsvalg	7

6.1.2	Bedriftens mulighet til å endre investeringsvalg.....	7
6.1.3	Gjennomføring av endring.....	8
6.1.4	Kursfastsettelse.....	8
6.1.5	Nordea Livs rett til å avslutte fond/investeringsprofiler (porteføljefond).....	8
6.2	Kostnader.....	8
6.2.1	Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når denne forvaltes i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.....	8
6.2.2	Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når selvvalgt leverandør er valgt.....	9
6.2.3	Kostnader til forvaltning av overførte pensjonskapitalbevis til arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.....	9
6.2.4	Spesielle forhold ved konsern.....	9
6.3	Risiko for verdiutvikling.....	9
6.4	Nedjustering av aksjeandel (nedtrapping).....	9
6.5	Eierskap til fondsandeler.....	9
7	Innbetaling til innskuddspensjonsavtalen.....	10
7.1	Innbetaling av innskudd og premie.....	10
7.2	Kursfastsettelse.....	10
7.3	Delvis innbetaling av innskudd.....	10
7.4	For mye innbetalt innskudd.....	10
7.5	Innskudd dersom medlemmet dør.....	10
7.6	Renter ved forsinket betaling.....	10
7.7	Opphør som følge av manglende betaling.....	11
8	Hvem omfattes av avtalen.....	11
8.1	Når skal den ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen.....	11
8.1.1	Tilleggskrav for medlemmets rett til forsikringer ved uførhet og død.....	11
8.1.1.1	Arbeidsdyktighetserklæring.....	11
8.1.1.2	Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring om helse).....	11
8.2	Når skal den ansatte meldes ut av innskuddspensjonsavtalen.....	12
9	Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen.....	12
9.1	Opphørstidspunkt for forsikringer ved uførhet og død.....	12
9.2	Pensjonskapitalbevis.....	12
9.2.1	Utstedelse av pensjonskapitalbevis.....	12
9.2.2	Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset.....	12
9.2.3	Kostnader.....	13
9.2.4	Sammenslåing av pensjonskapitalbevis.....	13

9.2.5	Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale.....	13
9.3	Fripolise for etterlatteforsikringer.....	13
9.4	Tilbud om fortsettelsesforsikring.....	13
10	Utbetaling av alderspensjon.....	14
10.1	Alderspensjonens størrelse.....	14
10.2	Fra hvilket tidspunkt kan alderspensjonen utbetales.....	14
10.3	Hvordan starte utbetaling av alderspensjon.....	14
10.4	Hvor lenge skal alderspensjon utbetales.....	14
10.5	Delvis utbetaling av alderspensjon.....	15
10.6	Utbetaling av alderspensjon samtidig med utbetaling av uførepensjon.....	15
10.7	Utbetaling av alderspensjon samtidig med at medlemmet arbeider.....	15
10.8	Særlige regler for kollektiv livrente.....	15
10.9	Opplysningsplikt for å få utbetalt alderspensjon.....	15
11	Utbetaling ved uførhet.....	15
11.1	Innskuddsfritak og premiefritak.....	15
11.1.1	Når utbetales innskuddsfritak- og premiefritak.....	15
11.1.2	Hvordan fastsettes uføregraden/ inntektsevnen.....	16
11.1.3	Hvor lenge utbetales innskuddsfritak og premiefritak.....	16
11.1.4	Hvordan utbetales innskuddsfritak og premiefritak.....	16
11.2	Uførepensjon.....	16
11.2.1	Uførepensjon i en innskuddspensjonsavtale.....	16
11.2.1.1	Når utbetales uførepensjon.....	16
11.2.1.2	Hvordan fastsettes inntektsevne og uføregrad.....	17
11.2.1.2.1	Endring av inntektsevne og uføregrad.....	17
11.2.1.2.2	Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon.....	17
11.2.1.2.3	Når uføregraden er lavere enn folketrygdens krav.....	18
11.2.1.3	Hvor lenge utbetales uførepensjonen.....	18
11.2.1.4	Uførepensjonens størrelse.....	18
11.2.1.4.1	Samordning av uførepensjon med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold.....	18
11.2.1.4.2	Når medlemmet mottar arbeidsavklaringspenger.....	18
11.2.1.5	Barnetillegg til uførepensjonen.....	18
11.2.1.6	Tilleggsdekning når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt.....	19
11.2.2	Uførepensjon fra fripolise, fortsettelsesforsikringer eller kollektiv livrente i Nordea Liv.....	19

11.2.2.1	Når utbetales uførepensjon.....	19
11.2.2.2	Hvordan fastsettes uføregrad.....	19
11.2.2.3	Hvor lenge utbetales uførepensjonen.....	19
11.2.2.4	Uførepensjonens størrelse.....	20
11.2.2.5	Barnetillegg til uførepensjonen.....	20
11.3	Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet.....	20
11.3.1	Uførhet som er fremkalt med forsett.....	20
11.3.2	Uførhet som inntreer innen to år.....	20
11.4	Hvordan få utbetalt forsikringer ved uførhet.....	20
11.5	Medlemmets opplysningsplikt for å få utbetalt forsikringer ved uførhet.....	20
11.5.1	Opplysningsplikt ved krav om utbetaling.....	21
11.5.2	Opplysningsplikt i utbetalingsperioden.....	21
11.5.3	Brudd på opplysningsplikten ved krav om utbetaling fra uføreforsikringer.....	21
12	Utbetaling ved medlemmets død.....	21
12.1	Utbetaling av oppspart pensjonskapital.....	21
12.1.1	Overføring av pensjonskapital til rentefond.....	21
12.1.2	Fordeling av pensjonskapital.....	21
12.1.2.1	Utbetaling til barn.....	21
12.1.2.2	Utbetaling til ektefelle, registrert partner eller samboer.....	22
12.1.2.3	Utbetaling til dødsboet.....	22
12.1.3	Utstedelse av pensjonskapitalbevis.....	22
12.1.4	Dersom forsikringen er en kollektiv livrente.....	22
12.2	Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer.....	22
12.2.1	Når utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon.....	22
12.2.2	Hvem har rett til utbetaling fra ektefellepensjonen og samboerpensjon.....	22
12.2.3	Hvor lenge utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon.....	23
12.2.4	Ektefellepensjonens og samboerpensjonens størrelse.....	23
12.2.5	Bortfall av rett til ektefellepensjon og samboerpensjon.....	23
12.3	Barnepensjon.....	23
12.3.1	Når utbetales barnepensjon.....	23
12.3.2	Hvem har rett til utbetaling av barnepensjon.....	23
12.3.3	Hvor lenge utbetales barnepensjonen.....	23
12.3.4	Barnepensjonens størrelse.....	24

12.3.5	Bortfall av retten til barnepensjon.....	24
12.4	Omregning av pensjonens utbetalingstid.....	24
12.5	Hvordan starte utbetaling av pensjon ved medlemmets død.....	24
12.6	Opplysningsplikt for å få utbetalt pensjoner ved død.....	24
12.6.1	Opplysningsplikt ved krav om utbetaling.....	24
12.6.2	Opplysningsplikt i utbetalingsperioden.....	24
12.7	Regulering av forsikringer for uførhet og død som er under utbetaling.....	24
12.7.1	Regulering av forsikringer for uførhet og død i en innskuddspensjonsavtale.....	24
12.7.1.1	Avtalefestet regulering av innskuddsfritak.....	24
12.7.1.2	Regulering som følge av tildelt overskudd for forsikringer ved uførhet og død.....	24
12.7.1.3	Øvre grense for regulering.....	25
12.7.2	Regulering av ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon i fripolise.....	25
13	Forholdet til andre avtaler.....	25
13.1	Pensjonskapital og eventuell tjenestetid fra bedrift i samme konsern.....	25
13.2	Pensjonskapital ved sammenslåing av bedrifter.....	25
13.3	Pensjonsrettigheter ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap.....	26
13.4	Pensjonsrettigheter ved overføring fra ytelses - til innskuddspensjonsavtale.....	26
14	Foreldelse.....	26
15	Styringsgruppe.....	26
16	Bedriftens adgang til å endre eller flytte innskuddspensjonsavtalen.....	26
16.1	Endre innskuddspensjonsavtalen.....	26
16.1.1	Arbeidsdyktighetserklæring.....	26
16.1.2	Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring av helse).....	27
16.1.3	Strukturelle endringer i bedriften og omdanning til annen tjenestepensjonsavtale.....	27
16.2	Flytting av innskuddspensjonsavtale til annet selskap.....	27
17	Opphør av innskuddspensjonsavtalen.....	27
17.1	Når opphører innskuddspensjonsavtalen.....	27
17.2	Medlemmets rettigheter ved opphør av innskuddspensjonsavtalen.....	27
17.2.1	Tidspunktet for opphør av medlemmets rettigheter.....	27
17.2.2	Opptjent pensjonskapital og utstedelse av pensjonskapitalbevis.....	28
17.2.2.1	Utstedelse av pensjonskapitalbevis.....	28
17.2.2.2	Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset.....	28
17.2.2.3	Kostnader.....	28

17.2.2.4	Sammenslåing av pensjonskapitalbevis.....	28
17.2.2.5	Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale.....	28
17.2.3	Utstedelse av fripolise.....	28
17.2.4	Pensjoner under utbetaling.....	28
17.2.5	Medlemmets rett til midler i innskuddsfond og premiefond.....	28
17.2.6	Medlemmets rett til fortsettelsesforsikring.....	28
18	Overdragelse, pantsettelse, begunstiging og gjenkjøp (uttak før avtalefestet tidspunkt).....	29
19	Nordea Livs adgang til å gjøre endringer og avslutte innskuddspensjonsavtalen.....	29
19.1	Nordea Livs mulighet til å gjøre endringer i innskuddspensjonsavtalen.....	29
19.2	Nordea Livs rett til å avslutte innskuddspensjon avtalen.....	29
20	Begrensninger i Nordea Livs ansvar.....	29
20.1	Reiser og opphold i krigsfarlige strøk.....	29
20.2	Kjernefysiske reaksjoner og stråling.....	29
20.3	Reduksjon av forsikringsutbetaling.....	29
20.4	Vedlikehold av IT-systemer og tilgang til IT-systemer og web-baserte dialoger.....	30
20.5	Omstendigheter utenfor Nordea Liv sin kontroll.....	30
20.6	Forsinket utbetaling som følge av dokumentasjonskrav.....	30
20.7	Sikringsfond.....	30
21	Behandling av personopplysninger.....	30
22	Behandling av tvister.....	30
23	Hva regulerer innskuddspensjonsavtalen.....	30
23.1	Dokumenter.....	30
23.2	Lover og regler.....	31
24	Ord og uttrykk.....	31

1 Vilkårene gjelder for

Vilkårene gjelder for følgende produkter i Nordea Liv:

- Innskuddspensjon med investeringsvalg.
- Pensjonskapitalbevis.
- Fripoliser for uføre- og etterlattepensjoner.
- Fortsettelsesforsikringer etter innskuddspensjon. Vikårene gjelder så langt de passer.
- Kollektive livrenter. Vilkaene gjelder så langt de passer og så langt annet ikke følger av forsikringsavtalen.

Vilkårene gjelder fra 01.01.2021 og erstatter tidligere versjoner.

For innehaver av fripoliser, pensjonskapitalbevis eller fortsettelsesforsikringer i Nordea Liv gjelder de rettigheter og plikter som gjelder for medlemmer og bedriften slik de fremkommer i disse vilkår.

2 Hva kan innskuddspensjonsavtalen omfatte

2.1 Sparing til alderspensjon

Sparing til alderspensjon i en innskuddspensjonsavtale omfatter sparing fra arbeidsgiver og eventuelt pensjonskapital som er overført fra tidligere arbeidsforhold.

2.1.1 Innskudd fra arbeidsgiver

Innskuddspensjonsavtalen bedriften har inngått med Nordea Liv omfatter sparing til medlemmenes alderspensjon. Det opprettes en egen pensjonskonto for hver arbeidstaker som er medlem i avtalen hvor bedriften innbetaler avtalte innskudd. Det enkelte medlem kan velge at innskuddene skal forvaltes utenfor arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale i egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør.

Bedriften har avtalt en innskuddsplan som angir hvor mye som skal spares for det enkelte medlemmet.

Innskuddsplanen er vanligvis knyttet opp mot det enkelte medlemmets lønnsinntekt. Mer om hva som ansees som lønn er beskrevet under kapitteloverskriften «5- Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død».

2.1.1.1 Innskudd fra arbeidsgiver når selvvalgt leverandør er valgt

Medlemmet kan velge å flytte forvaltningen av sin pensjonskapital ut fra arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og til en egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør. Selvvalgt leverandør kan være samme pensjonsleverandør som arbeidsgiver har valgt for innskuddspensjonsavtalen, eller en annen leverandør. Selv om arbeidstaker har valgt egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør, er arbeidstakeren medlem i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og eventuelt omfattet av innskuddsfritak og andre forsikringer ved uførhet og død i denne. Arbeidsgiver betaler innskudd for medlemmet til innskuddspensjonsavtalen, disse overføres av Nordea Liv til den selvvalgte leverandøren som medlemmet har valgt.

2.1.2 Pensjonskapital fra tidligere arbeidsforhold

Pensjonskapital i pensjonskapitalbevis fra tidligere arbeidsforhold overføres til medlemmets egen pensjonskonto, dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot dette.

Utfyllende regler rundt overføring av pensjonskapital til egen pensjonskonto og muligheten til å reservere pensjonskapitalbeviset mot overføring, finnes under kapittelet «2.2-Overføring av pensjonskapitalbevis».

2.1.3 Størrelsen på alderspensjonen

Størrelsen på alderspensjon er avhengig av størrelse på pensjonskapitalen. Pensjonskapitalen består av:

- innbetalt innskudd inkludert kostnader dekket av bedriften
- pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto hos nåværende arbeidsgiver
- avkastning på innskuddene og
- avkastning på den overførte pensjonskapitalen.

Mer om investering av pensjonskapitalen leses under kapitteloverskriftene «6-Investering av pensjonskapitalen».

2.2 Overføring av pensjonskapitalbevis

Ved overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto vil pensjonskapitalen i pensjonskapitalbevis overføres til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale eller bli overført til egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør dersom medlemmet velger selvvalgt leverandør.

I forbindelse med innføringen av egen pensjonskonto er det i forskrift nedfelt overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto. Disse reglene kan leses mer om under overskriften «2.2.4-Overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto».

2.2.1 Hvilke pensjonskapitalbevis kan overføres

2.2.1.1 *Overføring av pensjonskapitalbevis som skjer automatisk*

Pensjonskapitalen i pensjonskapitalbevis fra tidligere arbeidsforhold overføres i de fleste tilfeller automatisk til medlemmets egen pensjonskonto. Overføring vil skje dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot overføring til egen pensjonskonto. Les mer om muligheten til å reservere pensjonskapitalbeviset mot overføring under overskriften «2.2.3-Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis».

Pensjonskapitalbevis med årlig rentegaranti som tilsvarer mindre enn nullgaranti vil overføres dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot overføring. Garantien vil i slike tilfeller falle bort.

Noen pensjonskapitalbevis vil kreve aktivt samtykke fra medlemmet for å kunne overføres, og noen er det ikke mulig å overføre. Mer om slike pensjonskapitalbevis kan leses om under overskriften «2.2.1.2 Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet» og «2.2.1.3-Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres».

2.2.1.1.1 *Justering av utbetalingstid ved lav pensjonskapital.*

Nordea Liv kan justere utbetalingstiden ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør omtrent 20 % av folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet.

Ved vurdering av om utbetalingstiden skal justeres, vil medlemmets samlede pensjonskapital i egen pensjonskonto bli lagt til grunn. Medlemmet må derfor vurdere om det er ønskelig å reservere pensjonskapitalbevis som gir en lavere samlet årlig pensjon enn på omtrent 20 % av folketrygdens grunnbeløp mot overføring til egen pensjonskonto.

2.2.1.1.2 *Overføring av Pensjonskapitalbevis når medlemmet har flere arbeidsgivere*

Dersom medlemmet har flere arbeidsgivere med innskuddspensjonsavtale, og ikke har valgt selvvalgt leverandør, skal pensjonskapitalbevis overføres til den avtalen hvor medlemmets opptjente pensjonskapital er størst.

2.2.1.2 *Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet*

Pensjonskapital med rentegaranti

Pensjonskapitalbevis med årlig rentegaranti som minst tilsvarer en nullgaranti kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto dersom medlemmet sier fra seg rentegarantien knyttet til pensjonskapitalbeviset og gir aktivt samtykke til overføring.

Pensjonskapitalbevis med særaldersgrense

Pensjonskapitalbevis med særaldersgrense for uttak av pensjon kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto med ordinær aldersgrense dersom medlemmet sier fra seg retten til å ta ut alderspensjon i henhold til særaldersgrensen og gir aktivt samtykke til overføring.

Pensjonskapitalbevis for individuelle spareavtaler

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler etter lov om individuell pensjonsordning kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto dersom medlemmet gir aktivt samtykke til overføring av slikt pensjonskapitalbevis.

2.2.1.3 Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres

Pensjonskapitalbevis under utbetaling

Pensjonskapitalbevis under utbetaling kan ikke overføres til medlemmets egen pensjonskonto.

Særlige regler ved særaldersgrense

Pensjonskapitalbevis med ordinær aldersgrense for uttak av pensjon kan ikke overføres til medlemmets pensjonskonto som har særaldersgrense for uttak av pensjon.

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler etter forskrift til skatteloven

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler (IPS) etter forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til skatteloven kan ikke overføres til egen pensjonskonto. (IPS inngått etter 1.11.2017).

Pensjonskapitalbevis fra en kollektiv livrente

Pensjonskapitalbevis fra en kollektiv livrente kan ikke overføres til egen pensjonskonto.

Pensjonskapitalbevis som er reservert mot overføring

Pensjonskapitalbevis som er reservert mot overføring til egen pensjonskonto vil ikke kunne overføres før slik reservasjon oppheves av medlemmet.

2.2.2 Når gjennomføres overføringen av pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalbevis som ikke er reservert mot overføring, overføres til egen pensjonskonto. Det samme gjelder for pensjonskapitalbevis hvor medlemmet har gitt aktivt samtykke til overføring. Etter innmelding i ny innskuddspensjonsavtale følger en reservasjonsperiode der medlemmet har mulighet til å reservere pensjonskapitalbevis mot overføring til egen pensjonskonto. Overføringen av pensjonskapitalen gjennomføres innen 1 måned etter utløpet av denne perioden. Mer om reservasjon kan du lese under overskriften «2.2.3-Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis».

I reservasjonsregisteret hos Norsk Pensjon har medlemmet mulighet til å fremskynde overføringen av pensjonskapitalbeviset. Fristen på 1 måned regnes da fra det tidspunkt du registrer at overføringen av pensjonskapitalbeviset til egen pensjonskonto skal fremskyndes.

Det er gitt overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføringen av egen pensjonskonto. Disse reglene er beskrevet under overskriften «2.2.4-Overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto».

2.2.3 Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis

Medlemmet kan reservere ett eller flere pensjonskapitalbevis slik at de ikke overføres til egen pensjonskonto. Slik reservasjon må medlemmet registrere i reservasjonsregisteret til Norsk Pensjon.

Reservasjonen må registreres innen tre måneder etter medlemmet har mottatt lovpålagt informasjon etter lov om innskuddspensjon § 2-7 om overføring av pensjonskapitalbevis. Denne informasjonen skal medlemmet normalt motta i forbindelse med at medlemmet på nytt meldes inn i en innskuddspensjonsavtale, og i de tilfeller det utstedes et pensjonskapitalbevis når medlemmet samtidig er medlem av en innskuddspensjonsavtale.

Reservasjonen gjelder til medlemmet velger at reservasjon ikke lenger skal gjelde.

Det er gitt overgangsregler for registrering av reservasjon ved innføringen av egen pensjonskonto. Disse reglene er beskrevet under overskriften «2.2.4-Overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto».

2.2.4 Overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis ved innføring av egen pensjonskonto

I forbindelse med innføringen av egen pensjonskonto er det i forskrift nedfelt overgangsregler for overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto.

Pensjonskapitalbevis som er utstedt før 1. januar 2021

For pensjonskapitalbevis som er utstedt før 1. januar 2021 er perioden hvor du kan reservere pensjonskapitalbevis mot overføring til egen pensjonskonto fra 1. februar 2021 og til 1. mai 2021. Du kan ikke foreta valg, reservasjoner mv. før 1. februar 2021.

For pensjonskapitalbevis som er utstedt før 1. januar 2021 og hvor du ikke har reservert disse mot overføring til egen pensjonskonto innen 1. mai 2021, vil overføringen gjennomføres i perioden 1. mai 2021 til 31. desember 2021.

Pensjonskapitalbevis som utstedes 1. januar 2021 eller senere

For pensjonskapitalbevis som utstedes 1. januar 2021 eller senere, skal overføring skje dersom du ikke har reservert pensjonskapitalbeviset innen tre måneder etter at du har mottatt lovpålagt informasjon etter lov om innskuddspensjon § 2-7 om overføring av pensjonskapitalbevis. Overføringen av pensjonskapitalen gjennomføres innen 1 måned etter utløpet av denne reservasjonsperioden. Dersom fristen for overføring utløper før 31. desember 2021, kan fristen likevel forlenges fram til 31. desember 2021.

2.3 Forsikringer ved uførhet

Under følger en oversikt over hvilke forsikringer ved uførhet som kan være tilknyttet innskuddspensjonsavtalen. Uførhet forutsetter at inntektsevnen er nedsatt. Hvilke krav som må være oppfylt for å kunne få utbetaling er nærmere regulert under kapitteloverskriften «Utbetaling ved uførhet».

Innskudds-/premiefritak

Innskuddspensjonsavtalen omfatter innskuddsfritak, som betyr at Nordea Liv overtar betaling av innskudd til alderspensjon for medlemmer som blir arbeidsuføre. Dersom avtalen har tilknyttet forsikringer ved uførhet og død vil avtalen også omfatte premiefritak, som betyr at Nordea Liv overtar betaling av premie for forsikringer ved uførhet og død for medlemmer som blir arbeidsuføre.

Uførepensjon

Dersom bedriften har tilknyttet uførepensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmer som blir arbeidsuføre kunne få utbetalt en årlig uførepensjon. Det vil fremkomme i avtalen og forsikringsbeviset om avtalen har uførepensjon. Uførepensjonen kan utvides til også å inkludere barnetillegg og tilleggsdekning når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt.

2.4 Forsikringer ved død

Under følger en oversikt over hvilke forsikringer ved død som kan være tilknyttet innskuddspensjonsavtalen.

Dersom annet ikke fremkommer av avtalen med bedriften vil retten til etterlattepensjon falle bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen eller etter fylte 67 år (eller ved lavere særaldersgrense).

Hvilke krav som må være oppfylt for å kunne få utbetaling er nærmere regulert under kapitteloverskriften «Utbetaling ved medlemmets død».

Ektefellepensjon

Dersom bedriften har valgt å tilknytte ektefellepensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets ektefelle eller registrert partner kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden. Det vil fremkomme i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem om avtalen har tilknyttet ektefellepensjon og størrelsen på denne.

Eventuell gjenlevende fraskilt ektefelle kan har rett til ektefellepensjon. Det avgjøres etter den ekteskapslovgivning som gjelder til enhver tid, om fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon og i tilfelle hvordan denne skal deles mellom ektefelle og fraskilt ektefelle.

Samboerpensjon

Dersom bedriften har valgt å tilknytte samboerpensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets samboer kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden. Det vil fremkomme i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem om avtalen har tilknyttet samboerpensjon og størrelsen på denne.

Dersom medlemmet ved sin død også hadde fraskilt ektefelle eller partner vil samboerpensjonen kunne reduseres etter nærmere regler.

Barnepensjon

Dersom bedriften har valgt å tilknytte barnpensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets barn kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden. Det vil fremkomme i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem om avtalen har tilknyttet barnpensjon og størrelsen på denne.

3 Når trer avtalen i kraft

Når avtalen er akseptert av daglig leder eller personer med prokura i bedriften, trer avtale om innskuddspensjon i kraft fra det tidspunkt som er avtalt. Ikrafttredelse forutsetter at første innbetaling er godskrevet Nordea Livs bankkonto.

Det enkelte medlem er omfattet av avtalen etter de regler som er beskrevet under «Hvem omfattes av avtalen».

4 Opplysningsplikt

4.1 Bedriftens opplysningsplikt

Når innskuddspensjonsavtalen etableres, og ved senere endringer, plikter bedriften å gi riktige og fullstendige opplysninger som den kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for Nordea Liv.

4.2 Medlemmets opplysningsplikt

I de tilfeller dette kreves, plikter medlemmet å gi riktige og fullstendige opplysninger som medlemmet kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for Nordea Liv, herunder avgi helseerklæring når regelverket forutsetter dette.

Det vises for øvrig til utfyllende regler om opplysningsplikt ved utbetaling av forsikringer ved uførhet og utbetaling av forsikringer ved død.

4.3 Særskilt opplysningsplikt - økonomisk kriminalitet/finansiering av terrorvirksomhet

Nordea Liv er, som en del av Nordea-gruppen, underlagt et strengt regelverk for å forhindre at våre produkter og tjenester blir benyttet til økonomisk kriminalitet og/eller til finansiering av terrorvirksomhet. Forsikringstaker (bedriften), forsikrede (medlemmet) og andre personer som kan knyttes til forsikringsavtalen er pålagt å skaffe til veie all informasjon og dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig for å imøtekomme dette regelverket. Dersom bedriften er en frivillig organisasjon skal de retningslinjer som følger av bransjenormer og bransjestandere følges.

Nordea Liv kan velge ikke å gjennomføre etablering av avtalen eller endre omfanget av avtalen dersom krav nevnt over ikke blir møtt, eller dersom det foreligger mistanke om hvitvasking og/eller finansiering av terrorvirksomhet fra forsikringstaker, forsikrede eller andre personer som kan knyttes til forsikringsavtalen.

Enhver som fremmer krav om utbetaling fra forsikringen må legge frem forespurt dokumentasjon knyttet til tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Utbetaling kan først finne sted etter at Nordea Liv har mottatt, og hatt rimelig tid til å vurdere, slik informasjon. Dersom utbetaling blir utsatt med bakgrunn i at forespurt dokumentasjon ikke er mottatt eller er mangelfull, vil Nordea Liv ikke være erstatningsansvarlig for følgene av utsatt utbetaling og/eller ikke være ansvarlig for forsinkelsesrenter.

4.4 Konsekvenser av at opplysningsplikten er forsømt

Dersom bedriften ikke oppfylder opplysningsplikten er Nordea Liv fri for ansvar og innskuddspensjonsavtalen kan oppheves.

Dersom medlemmet forsømmer opplysningsplikten kan dette medføre at retten etter innskuddspensjonsavtalen helt eller delvis faller bort. Dersom forsømmelsen skyldes svikaktig opptreden, vil Nordea Liv i tillegg kunne si opp andre forsikringsavtaler som vedkommende har i Nordea Liv med øyeblikkelig virkning.

5 Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død

5.1 Medlemmets lønn og stillingsprosent

Innskuddsplanen er vanligvis knyttet opp mot det enkelte medlemmets lønnsinntekt. Lønnsinntekten er vanligvis den lønn medlemmet mottar fra bedriften. I lønnen medregnes vanligvis ikke godtgjørelse for overtid, skattepliktige naturalytelser, utgiftsgodtgjørelser eller andre varierende eller midlertidige tillegg. Bedriften kan ha avtalt andre grunnlag for beregning av innskudd og lønn.

For innskuddspensjon med investeringsvalg skal det alltid sees bort fra lønn utover 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Hvilken lønn som er benyttet for det enkelte medlem og hvor mye bedriften sparer for medlemmet fremkommer i forsikringsbeviset.

Lønn for medlem i deltidstilling

For medlemmer i deltidstilling vil lønn bli omgjort til en 100 % stilling for beregning av innskudd og eventuelle forsikringer ved uførhet og død. Beregnet innskudd og beregnede forsikringssummer vil deretter avkortes i forhold til stillingsprosent.

Lønn for medlemmer som er permittert eller er i permisjon

Lønn for medlemmer som beholder sitt medlemskap ved permisjon eller permittering utgjør den lønn medlemmet hadde umiddelbart før permisjonstidspunktet/permitteringstidspunktet. Ved delvis permisjon/ delvis permittering gjelder tilsvarende for fastsettelse av lønn for den del av stilling medlemmet er permittert/ har tatt ut permisjon for.

5.2 Endring av lønn og stillingsprosent

Endring i lønn og stillingsprosent skal gjelde fra det tidspunkt endringen i ansattforholdet trer i kraft. Endring i lønn og stillingsprosent for forsikringer for uførhet og død vil likevel tidligst gjøres gjeldende fra den dag melding om endringen er mottatt av Nordea Liv.

For medlemmer som har tilknyttet forsikringer for uførhet og død, kan lønn og stillingsprosent for slike forsikringer kun endres når medlemmene er helt arbeidsdyktige. Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidstilling.

5.3 Folketrygdens grunnbeløp

Folketrygdens grunnbeløp (G) inngår som del av beregningsgrunnlaget for innskudd og eventuelle forsikringer for død og uførhet. Avtalen oppdateres per avtalens hovedforfall med den til enhver tid gjeldende G. Bedriften kan bestemme at avtalen skal oppdateres med ny G på et tidligere tidspunkt.

Når det gjennomføres endringer og oppdateringer av avtale vil det være den G som gjelder for avtalen den dag endringen gjennomføres som benyttes ved beregninger av medlemmenes innskudd og eventuelle forsikringer for død og uførhet.

6 Investering av pensjonskapitalen

Det er bedriften som bestemmer hvilke investeringsmuligheter som skal gjøres tilgjengelig for medlemmene innenfor de investeringsmuligheter som Nordea Liv tilbyr. Investeringen kan gjøres i investeringsprofiler (porteføljefond) eller enkeltfond. Innenfor disse rammene kan medlemmene velge hvordan pensjonskapitalen skal investeres. Hvordan medlemmet velger å investere sine innskudd og sin pensjonskapital er medlemmets investeringsvalg.

Pensjonskapital overført fra pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale skal investeres i henhold til medlemmets gjeldende investeringsvalg.

Når det gjelder graden av risiko knyttet til medlemmets investeringsvalg bestemmes dette blant annet av forholdet mellom renter og aksjer i investeringen. For utfyllende informasjon om investeringsprofiler og enkeltfond viser vi til fondsinformasjon på Nordealiv.no.

Bedriften innbetaler innskudd til medlemmenes alderspensjon i henhold til avtalt innskuddsplan og avtalt innbetalingsplan. Nordea Liv investerer innbetalte midler i medlemmets investeringsvalg. For medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør overføres innbetaling til selvvalgt leverandør.

I punktene 6.1 til og med 6.5 finnes en nærmere beskrivelse av hvordan medlemmenes pensjonskapital og fremtidig innskudd til alderspensjon skal investeres, og bestemmelser tilknyttet investering.

6.1 Investeringsvalg

Bedriften har foretatt et investeringsvalg som gjelder for alle nye medlemmer (oppstartsfond). Nye medlemmers innskudd til alderspensjon investeres i henhold til dette investeringsvalget inntil medlemmet selv velger å endre dette. Både bedriftens investeringsvalg og medlemmenes eventuelle senere endringer av dette anses som medlemmets investeringsvalg.

Opptjent pensjonskapital ved flytting av innskuddspensjonsavtalen til Nordea Liv investeres i det investeringsvalg som gjelder for alle nye medlemmer (oppstartsfond). Det samme vil gjelde for nye innskudd som innbetales for de ansatte som var medlem av innskuddspensjonsavtalen på flyttetidspunktet. Dette gjelder inntil medlemmet selv velger å endre sitt investeringsvalg.

Medlemmet kan foreta investeringsvalg innenfor de investeringsmuligheter bedriften har avtalt med Nordea Liv.

Pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale investeres i henhold til det investeringsvalget som gjelder for medlemmet.

6.1.1 Medlemmets mulighet til å endre investeringsvalg

Medlemmet kan velge å endre sitt investeringsvalg innenfor de investeringsmuligheter som bedriften har bestemt.

Når investeringsvalget er en investeringsprofil

Dersom investeringsvalget er en investeringsprofil vil fremtidig innbetalinger alltid investeres i henhold til investeringsvalg som er gjort for opptjent pensjonskapital.

Når investeringsvalget enkeltfond

Dersom investeringsvalget er enkeltfond kan medlemmet velge at fremtidige innbetalinger skal investeres i henhold til et annet investeringsvalg enn det som er gjort for allerede opptjent pensjonskapital.

Melding om endring

Endringen skal fortrinnsvis meldes av medlemmet i Persondialogen i funksjon for endring av fond og investeringsprofiler (porteføljefond). Dersom melding om endring fremsettes på annen måte kan det påløpe administrasjonskostnader.

Meldinger om endring av fond eller investeringsprofiler kan ikke adresseres direkte til ansatte i Nordea Liv eller sendes via sosiale medier der Nordea Liv opererer mv.

6.1.2 Bedriftens mulighet til å endre investeringsvalg

Bedriften kan velge å endre investeringsvalg (oppstartsfond) som skal gjelde for nye medlemmer og/eller hvilke investeringsmuligheter som skal være tilgjengelige for medlemmene.

Arbeidstakere som allerede er medlem av innskuddspensjonsavtalen

Bedriften kan bestemme at nytt investeringsvalg også skal gjelde for arbeidstakere som allerede er medlem av innskuddspensjonsavtalen. Nye innbetalinger til avtalen vil da investeres i henhold til nytt investeringsvalg. Bedriften kan bestemme at nytt investeringsvalget også skal omfatte allerede investert pensjonskapital. Ved endring av investeringsprofil (porteføljefond) vil allerede investert kapital alltid investeres i henhold til nytt investeringsvalg.

Bedriftens mulighet til å endre investeringsvalg for medlemmer av innskuddspensjonsavtalen er ikke til hinder for at medlemmet i etterkant av slik endring kan endre sitt investeringsvalg innenfor de rammer som bedriften har bestemt.

Melding om endring

Endringer som nevnt over skal meldes skriftlig til Nordea Liv.

Melding skal også sendes til Nordea Liv ved endring av fondssammensetning og investeringsvalg for fremtidige innbetalinger som følge av fusjon og/eller ved overføring til annen forsikringsavtale.

6.1.3 Gjennomføring av endring

For endringer meldt av medlemmet i Persondialogen innen kl. 24.00 i funksjon for endring av fond eller investeringsprofil (porteføljefond), vil Nordea Liv gjennomføre endringer med neste arbeidsdags sluttkurs (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dersom endringen meldes på annen forsvarlig måte må Nordea Liv ha mottatt meldingen innen kl. 14.00 for at endringen skal gjennomføres med neste arbeidsdags sluttkurs. Endringer mottatt etter kl. 14.00, anses som mottatt neste arbeidsdag og handel vil bli gjennomført med påfølgende arbeidsdags sluttkurs.

Medlemmenes konti vil bli oppdatert med andeler når aktuell(e) fondsforvalter(e) har bekreftet at handel er gjennomført. Dersom handel er gjennomført til kurs som senere blir korrigert av aktuell(e) fondsforvalter(e), vil medlemmenes konti kunne bli korrigert for dette.

For endringer meldt av bedriften vil endringen gjennomføres så snart som mulig etter rimelig saksbehandlingstid.

6.1.4 Kursfastsettelse

Kurs for andeler i fond fastsettes hver arbeidsdag for de fond der aktuell(e) fondsforvalter(e) har fastsatt kurs samme dag. Forsinket eller uteblitt kurs fra fondsforvalter(e) medfører at medlemmets konto ikke blir oppdatert med riktig kurs før denne er mottatt fra fondsforvalter. Fondsbytte som er meldt innen fristen, vil få neste arbeidsdags kurs (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dersom kurs fra fondsforvalter(e) ikke er tilgjengelig har Nordea Liv allikevel rett til å anvende den kurs som Nordea Liv fastsetter etter en skjønnsmessig vurdering.

6.1.5 Nordea Livs rett til å avslutte fond/investeringsprofiler (porteføljefond)

Nordea Liv har rett til å stenge for adgangen til å investere i et eller flere fond eller investeringsprofiler (porteføljefond). Dette gjelder også for allerede investert pensjonskapital. Dersom Nordea Liv endrer investeringsutvalget tilbys berørte bedrifter og medlemmer å flytte investeringene til lignende fond eller investeringsprofiler. Dersom Nordea Liv ikke mottar beskjed om nytt investeringsvalg innen rimelig tid, kan Nordea Liv overføre verdien til et fond eller investeringsprofil som Nordea Liv peker ut. Nordea Liv orienterer da bedriften der det er aktuelt og medlemmer som er berørt om endringen.

6.2 Kostnader

Bedriften skal dekke kostnader til forvaltning av den pensjonskapital medlemmet opptjener i arbeidsforholdet. Kostnader til forvaltning av tidligere opptjent pensjonskapital dekkes av medlemmet.

6.2.1 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når denne forvaltes i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.

Kostnader tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond, og er dermed inkludert i fondskursen.

For at medlemmet ikke skal belastes denne kostnaden, faktureres bedriften for tilsvarende beløp (fondskostnader) ved neste innbetaling. Fondskostnadene er tillagt innskuddet.

For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jfr. Lov om verdipapirfond.

6.2.2 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når selvvalgt leverandør er valgt

I de tilfeller medlemmet velger en selvvalgt leverandør for sin egen pensjonskonto, skal bedriften betale en standardkompensasjon for forvaltning av pensjonskapital opptjent i nåværende arbeidsforhold.

Standardkompensasjonen er en kompensasjon bedriften betaler for medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør. Kompensasjonen skal dekke de forvaltningsomkostninger som bedriften ellers ville dekket dersom medlemmet ikke hadde valgt selvvalgt leverandør. Standardkompensasjonen vil bli utregnet etter de til enhver tid gjeldene lovbestemmelser. Standardkompensasjonen kan avvike fra faktiske kostnader. Informasjon om standardkompensasjonens størrelse får du hos Norsk Pensjon.

Standardkompensasjonen vil bli tillagt innskuddet som faktureres bedriften.

6.2.3 Kostnader til forvaltning av overførte pensjonskapitalbevis til arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale

Kostnader til forvaltning av tidligere opptjent pensjonskapital dekkes av medlemmet.

Kostnader tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond.

For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jf. Lov om verdipapirfond.

Det kan avtales en annen fordeling av forvaltningskostnadene. Dette vil i så fall fremkomme av avtalen med bedriften.

6.2.4 Spesielle forhold ved konsern

I de tilfeller bedriften er en del av et konsern dekker bedriften også kostnaden til forvaltning av den del av medlemmets pensjonskapital som er opptjent i konsernet ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet. Dette gjelder kun i de tilfeller bedriften har bestemt at slik kostnadsdekning skal gjelde ved skifte av arbeidsgiver innad i konsernet og bestemmelsen gjelder for alle medlemmer som skifter arbeidsgiver i konsernet.

6.3 Risiko for verdiutvikling

Medlemmet bærer selv risikoen for verdiutvikling på investert kapital, og Nordea Liv har ikke ansvar for investeringenes verdiutvikling. Avkastningen kan bli både positiv og negativ, og størrelsen på avkastningen er blant annet avhengig av markedets utvikling, kostnader, risikoprofil i de valgte investeringer og fondsforvalters dyktighet. Fondsinformasjon som finnes på Nordea Livs nettsider angir investeringsalternativenes risikoprofil.

6.4 Nedjustering av aksjeandel (nedtrapping)

For å redusere risikoen for svingninger i pensjonskapitalen i tiden før mulighet for uttak av pensjon, vil aksjeandelen i investeringsprofiler (porteføljefond) automatisk bli redusert fra 55 år. Investeringsprofiler nedtrappes til de har en aksjeandel på omtrent ti prosent. Investeringsprofiler som i utgangspunktet har en aksjeandel på omtrent ti prosent nedtrappes ikke ytterligere.

Det enkelte medlem kan velge å endre starttidspunktet for nedtrapping. Dette gjelder likevel ikke når bedriften har valgt kollektivt investeringsvalg.

For mer informasjon om nedtrapping viser vi til fondsinformasjon i Persondialogen, her vil det også fremkomme informasjon om hvilke muligheter som foreligger til å endre investeringsvalg.

Er pensjonskapitalen plassert i enkeltfond vil nedtrapping av aksjeandel ikke finne sted.

6.5 Eierskap til fondsandeler

Nordea Liv står som eier av andelene i de valgte investeringer. Medlemmet har en fordring til Nordea Liv og har rett til innestående verdi av pensjonskapitalen. Retten til å få innestående verdi utbetalt reguleres av utbetalingsreglene i innskuddspensjonsavtalen.

7 Innbetaling til innskuddspensjonsavtalen

7.1 Innbetaling av innskudd og premie

Bedriften betaler innskudd og premie forskuddsvis til Nordea Liv under ett for alle medlemmene som innskuddspensjonsavtalen omfatter (dette gjelder også medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør). Innskudd/premie for innskuddspensjonsavtalen forfaller til betaling etter angitt betalingsfrist.

Innskudd til medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil bli overført til selvvalgt leverandør normalt første arbeidsdag etter at innbetaling foreligger fra bedriften.

Nordea Liv vil investere innbetalte midler i henhold til valgte investeringsvalg, normalt første arbeidsdag etter at Nordea Liv har mottatt melding om at innbetalingen er godskrevet Nordea Livs bankkonto (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dette gjelder også for midler som bedriften innbetaler før betalingsfristen.

Det er videre en forutsetning at det er mottatt tilstrekkelig informasjon til at Nordea Liv kan identifisere hvilken avtale innbetalingen gjelder for. Ved tilflytting er det også en forutsetning at Nordea Liv har mottatt tilstrekkelig informasjon for å identifisere hvert medlems andel av den tilførte kapitalen.

Medlemmenes egne pensjonskonti blir oppdatert med andeler når aktuell(e) fondsforvalter(e) har bekreftet at handel er gjennomført. Dersom handel er gjennomført til kurs som senere blir korrigert av aktuell(e) fondsforvalter(e), vil medlemmenes konti kunne bli korrigert for dette.

7.2 Kursfastsettelse

Kurs for andeler i fond fastsettes hver arbeidsdag for de fond der aktuell(e) fondsforvalter(e) har fastsatt kurs samme dag. Forsinket eller uteblitte kurser fra fondsforvalter(e) medfører at medlemmenes konti ikke blir oppdatert med riktig kurs før denne er mottatt fra fondsforvalter. Handler kan tidligst gjennomføres med neste arbeidsdag sluttkurs (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dersom kurs fra fondsforvalter(e) ikke er tilgjengelig har Nordea Liv allikevel rett til å anvende den kurs som Nordea Liv fastsetter etter en skjønnsmessig vurdering.

7.3 Delvis innbetaling av innskudd

Dersom bedriften betaler deler av fakturert innskudd blir skyldig restbeløp trukket fra innskuddsfondet. Dersom innbetalt beløp sammen med innestående i innskuddsfondet er for lite i forhold til hva som er avtalt for terminen, blir innbetalt beløp overført til innskuddsfondet og blir stående i innskuddsfondet til manglende innskudd er innbetalt. Når manglende innskudd er betalt investeres innbetalingen samlet og fordeles på de enkelte medlemmers konti.

Tilsvarende vil gjelde for overføring av innskudd til selvvalgt leverandør.

7.4 For mye innbetalt innskudd

Dersom bedriften innbetaler mer enn fakturert beløp vil overskytende beløp bli godskrevet innskuddsfondet.

Dersom det foretas endring på avtalen som medfører at varslet innskudd blir redusert, vil for mye fakturert beløp bli godskrevet avtalens innskuddsfond. Det sendes ikke ut ny faktura hvor opprinnelig beløp er redusert.

7.5 Innskudd dersom medlemmet dør

Dersom medlemmet dør, skal det ikke lenger betales innskudd for medlemmet. Betalt innskudd inngår likevel i sin helhet i den avdødes pensjonskapital.

Tilsvarende vil gjelde for innskudd og standardkompensasjon for forvaltningskostnader som er overført til selvvalgt leverandør.

7.6 Renter ved forsinket betaling

Bedriften plikter til å betale renter av premie ved betalingsmislighold i samsvar med Lov om renter ved forsinket betaling av 17. desember 1976 nr. 100.

7.7 Opphør som følge av manglende betaling

Dersom innskudd/premie ikke er betalt innen betalingsfristen, og det ikke er midler i innskudds-/premiefond til dekning av innskudd/ premie, opphører innskuddspensjonsavtalen etter utløpet av betalingsfristen i lovbestemt varsel. Det kan avtales betalingsutsettelse på vilkår som bedriften og Nordea Liv blir enige om. Mer om opphør leses under kapitteloverskriften «Opphør av innskuddspensjonsavtalen».

8 Hvem omfattes av avtalen

Arbeidsgiver og arbeidstakere som oppfyller vilkårene for medlemskap i avtalen skal være medlem i innskuddspensjonsavtalen (dette gjelder også medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør). Vanligvis omfatter innskuddspensjonsavtalen alle ansatte som er fylt 20 år og som arbeider i minst 20 % stilling. Det er ikke mulig å reservere seg mot medlemskap i avtalen.

Som medlem regnes også arbeidstaker som er innvilget uførepensjon og/eller innskuddsfritak og premiefritak. Medlemmer som har startet uttak av alderspensjon og har sluttet i foretaket, regnes ikke som medlem.

Ansatte som ikke er pliktig medlem i folketrygden, kan ikke være medlem av innskuddspensjonsavtalen med mindre annet følger av forskrift om medlemskap i pensjonsordning mv § 2 (FOR-2006-03-16-311).

Arbeidstakere som er i lovbestemt permisjon skal være medlem i avtalen, under forutsetning av at hun eller han skal gjenoppta arbeidet i bedriften. Arbeidstakere i annen type permisjon og arbeidstakere som er permitterte skal ikke være medlem i avtalen med mindre annet er avtalt og fremkommer av avtalen.

8.1 Når skal den ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen

Ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen den dag kriterier for medlemskap, som beskrevet over og i avtalen med bedriften, er oppfylt og Nordea Liv har fått melding fra bedriften om at medlemmet skal meldes inn. Medlemskap forutsetter at avtalen er i kraft.

8.1.1 Tilleggskrav for medlemmets rett til forsikringer ved uførhet og død

8.1.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring

Retten til å få tilknyttet forsikringer ved uførhet og død gjelder likevel kun for de arbeidstakere som bedriften ved innmelding har bekreftet er fullt arbeidsdyktige (arbeidsdyktighetserklæring). Dersom medlemmet på et senere tidspunkt blir fullt arbeidsdyktig skal forsikringer ved uførhet og død tilknyttes og tre i kraft fra det tidspunktet Nordea Liv får melding fra bedriften om friskmelding.

Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling.

8.1.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring om helse)

Dersom innskuddspensjonsavtalen ved ikrafttredelsen omfatter færre enn fem arbeidstakere kan retten til å få tilknyttet uførepensjon og forsikringer ved død for den enkelte arbeidstaker være betinget av at Nordea Liv godkjenner egenerklæring om helse. Egenerklæring om helse er en særskilt vurdering av den enkelte arbeidstakers helseopplysninger. Det samme kan også gjøres gjeldene ved innmelding av nye medlemmer, dersom antall arbeidsdyktige medlemmer i innskuddspensjonsavtalen på dette tidspunkt er færre enn fem.

For kollektive livrenter kan det være krav om egenerklæring av helse også for avtaler med flere enn fem ansatte.

Medlemmets rett til tilknytting av innskuddsfritak vurderes ikke i egenerklæring om helse, men av arbeidsdyktighetserklæringen.

I de tilfeller det er foretatt en særskilt vurdering av medlemmets helseopplysninger vil uførepensjon og forsikringer ved død tilknyttes med virkning fra dato for godkjent egenerklæring om helse.

For innehaver av bedrifter med færre enn fem arbeidstakere og der det bestemmes at særskilt helsevurdering skal gjennomføres, gjelder nevnte betingelser om helseerklæring både ved innmelding i innskuddspensjonsavtalen og ved senere forhøvelser av lønn utover generelle lønnsendringer. Det samme gjelder ved økning av størrelsen på uførepensjonen eller forsikringer ved død.

Dersom innskuddspensjonsavtalen er flyttet fra annen pensjonsleverandør til Nordea Liv, opprettholdes et eventuelt avslag på retten til å få tilknyttet uførepensjon, barnetillegg til uførepensjon og etterlatteforsikringer gitt av avgivende selskap.

8.2 Når skal den ansatte meldes ut av innskuddspensjonsavtalen

Når et medlem slutter i bedriften, får en stillingsprosent som er lavere enn kravet for å være medlem, tar ut permisjon som ikke gir rettigheter til medlemskap eller blir permittert som følge av driftsinnskrenkninger mv. skal medlemmet meldes ut av avtalen med mindre annet fremkommer av avtalen til bedriften. For mer fullstendig oversikt, se mer under «Hvem omfattes av avtalen».

I de tilfeller bedriften er en del av et konsern skal medlemmer ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet ved jobbskifte overføres til innskuddspensjonsavtalen tilhørende ny konsernbedrift. Dette gjelder kun i de tilfeller bedriften har bestemt at slik overføring skal finne sted ved jobbskifte i konsernet og bestemmelsen gjelder for alle medlemmer som skifter arbeidsgiver i konsernet.

Forsikringer ved uførhet og død vil uansett opphøre når medlemmet fyller 67 år, eller ved lavere avtalte alder for særaldersgrense.

Det kreves full arbeidsdyktighet for at et medlem skal kunne meldes ut av avtalen. Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling. Dersom et medlem har fått avslag på søknad om utbetaling av innskuddsfritak eller uførepensjon, eller ikke har tilknyttet disse forsikringene, kan medlemmet likevel meldes ut.

Under spesielle forhold kan bedriften med Nordea Livs samtykke, melde medlemmet ut også etter at utbetaling av uførepensjon eller innskuddsfritak har startet. Det samme gjelder dersom medlemmet ikke er helt arbeidsdyktig.

9 Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen

9.1 Opphørstidspunkt for forsikringer ved uførhet og død

Medlemmet er omfattet av forsikringer ved død og uførhet frem til Nordea Liv mottar melding fra bedriften om utmelding, og 14 dager etter at Nordea Liv eller bedriften har sendt melding til medlemmet om at utmelding er foretatt.

Dersom det oppstår et forsikringstilfelle som Nordea Liv er ansvarlig for i perioden etter utmelding, kan Nordea Liv gjøre fradrag i forsikringsutbetalingen. Fradraget kan gjøres i den utstrekning medlemmet i mellomtiden er kommet inn under en tilsvarende forsikring og får utbetaling fra den.

9.2 Pensjonskapitalbevis

9.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Ved utmelding har medlemmet rett til å få opptjent pensjonskapital overført til et pensjonskapitalbevis.

For kollektive livrenter kan det være avtalefestet avvikende regler.

9.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalen forvaltes i det/de investeringsprofiler (porteføljefond) eller fond som medlemmet hadde i innskuddspensjonsavtalen på det tidspunktet pensjonskapitalen ble overført til pensjonskapitalbeviset. Medlemmet kan velge å endre investeringen av pensjonskapitalen blant de enkelt fond og investeringsprofiler (porteføljefond) som Nordea Liv tilbyr.

Dersom investeringsvalget knyttet til innskuddspensjonsavtalen er avhengig av ansettelsesforholdet, vil medlemmets pensjonskapital kunne flyttes til andre fond eller investeringsprofiler. Nordea Liv har da rett til å overføre pensjonskapitalen til fond eller investeringsprofiler utpekt av Nordea Liv.

9.2.3 Kostnader

Når det utstedes pensjonskapitalbevis blir medlemmet eier av pensjonskapitalbeviset og derfor ansvarlig for kostnadene tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen, administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad.

Kostnader tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond. For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jfr. lov om verdipapirfond.

Administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad belastes ved at Nordea Liv selger andeler i fondssammensetningen hver måned. Dette gjøres på en slik måte at fondssammensetningen så langt som mulig forblir uendret.

9.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis

Dersom innehaver har flere pensjonskapitalbevis, kan vedkommende kreve at pensjonskapitalen blir slått sammen og at nytt pensjonskapitalbevis blir utstedt på grunnlag av den samlede pensjonskapitalen.

9.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale

Dersom innehaver av pensjonskapitalbeviset blir/er medlem av en innskuddspensjonsavtale vil pensjonskapitalbeviset overføres til ny arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale etter de regler som er beskrevet under kapittelet «2.2-Overføring av pensjonskapitalbevis».

9.3 Fripolise for etterlatteforsikringer

For innskuddspensjonsavtaler som har tilknyttet etterlatteforsikringer med opptjening av fripoliserettigheter, får medlemmet en fripolise for den del av forsikringen som ble opptjent i forsikringstiden, og en forholdsmessig andel av forsikringens eventuelle tilleggsavsetninger.

For kollektiv livrente blir rett til fripolise behandlet slik det fremgår av forsikringsavtalen.

9.4 Tilbud om fortsettelsesforsikring

Dersom medlemskapet i innskuddspensjonsavtalen opphører har medlemmet rett til å opprettholde sparing til alderspensjon og forsikringer ved uførhet og død uten at Nordea Liv skal foreta en helsevurdering av medlemmet i en fortsettelsesforsikring.

Nordea Liv skal gi medlemmet beskjed om denne rettigheten. Medlemmet må benytte retten innen 6 måneder etter at Nordea Livs ansvar opphører.

Ved individuell fortsettelse av forsikringen vil forsikringen omfatte det innskudd og de forsikringssummer som medlemmet var forsikret for på tidspunktet for uttreddelsen av innskuddspensjonsavtalen, med fradrag for eventuelle fripoliser.

Dersom medlemmet er eller blir medlem av annen tjenestepensjonsavtale kan medlemmet ikke fortsette sparing til alderspensjon.

Premien for forsikringen beregnes etter den premietariff som til enhver tid gjelder for individuelle forsikringer utgått fra kollektiv pensjonsforsikring.

Ved etablering av fortsettelsesforsikring vil premie og innskudd beregnes fra den dag forsikringen går over til å bli individuell forsikring, dvs. når medlemskap i innskuddspensjonsavtalen opphører. Premie/innskudd for forsikringen forfaller til betaling etter angitt betalingsfrist.

10 Utbetaling av alderspensjon

Alderspensjon utbetales fra innskuddspensjonsavtalen for de medlemmer som har valgt egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.

For de medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil utbetaling skje fra denne.

10.1 Alderspensjonens størrelse

Hvor mye et medlem får utbetalt i alderspensjon fra innskuddspensjonsavtalen vil være avhengig av størrelse på pensjonskapitalen og utbetalingstiden.

Pensjonskapitalen består av:

- innbetalt innskudd inkludert kostnader dekket av bedriften
- pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto hos nåværende arbeidsgiver
- avkastning på innskuddene og
- avkastning på den overførte pensjonskapitalen

10.2 Fra hvilket tidspunkt kan alderspensjonen utbetales

Medlemmet kan tidligst få utbetaling av alderspensjon fra fylte 62 år med mindre annet er avtalt (særaldersgrense).

10.3 Hvordan starte utbetaling av alderspensjon

Utbetaling av alderspensjon bestilles av medlemmet i Persondialogen senest to måneder før ønsket utbetalingsmåned. Nordea Liv utsteder da et pensjonskapitalbevis for opptjent pensjonskapital. Pensjonskapitalen forvaltes videre som en pensjonsspareavtale i Nordea Liv, med mindre medlemmet velger at pensjonskapitalen skal gjøres om til en pensjonsforsikringsavtale.

Pensjonskapitalbevis som pensjonsspareavtale

Forvaltning i en pensjonsspareavtale betyr at pensjonskapitalen fortsatt er investert i de fond eller investeringsprofiler (porteføljefond) som er valgt for avtalen eller som medlemmet selv har valgt eller velger. De månedlige pensjonsutbetalingene vil da være avhengig av verdien av gjenstående pensjonskapital ved hver utbetaling. Ved død utbetales resterende pensjonskapital til etterlatte etter de regler som er beskrevet under punkt «12.1.2-Fordeling av pensjonskapital». Alternativt kan medlemmet velge at pensjonen skal utbetales som en pensjonsforsikringsavtale. Se beskrivelse under

Pensjonskapitalbevis som pensjonsforsikringsavtale

Pensjonskapitalbevis som pensjonsforsikringsavtale betyr at medlemmets pensjonskapital blir benyttet til å kjøpe en pensjonsforsikringsavtale. Medlemmet vil da være sikret årlig utbetaling som er lik i hele utbetalingstiden. Dersom medlemmet dør i utbetalingstiden vil gjenstående pensjonskapital (nå premiereserve) tilbakeføres til Nordea Liv og ikke til medlemmets etterlatte.

10.4 Hvor lenge skal alderspensjon utbetales

Alderspensjon skal utbetales til fylte 77 år, men likevel i minst 10 år. Medlemmet kan velge å få pensjonen utbetalt over en lengre tidsperiode så lenge samlet årlig pensjon overstiger 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

Nordea Liv kan justere utbetalingstiden ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør omtrent 20 % av folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet. Ved vurdering av om utbetalingstiden skal justeres, vil medlemmets samlede pensjonskapital i egen pensjonskonto bli lagt til grunn.

Utbetaling i månedlige terminer

Pensjon utbetales etterskuddsvis i månedlige terminer. Terminutbetalingene vil være lik størrelsen på pensjonskapitalen delt på antall gjenstående terminer. Hvis det er avtalt at pensjonen skal opphøre når pensjonsmottaker når en bestemt alder, skjer dette ved utgangen av måneden før medlemmet når denne alder.

10.5 Delvis utbetaling av alderspensjon

Når utbetaling av alderspensjon starter, kan medlemmet velge at alderspensjonen skal utbetales delvis. Utbetalingsgraden må i få fall utgjøre mer enn 20% av folketrygdens grunnbeløp. Det utstedes pensjonskapitalbevis for den del av pensjonskapitalen som benyttes til alderspensjon.

Ved fylte 67 år, eller lavere avtalt alder om særaldersgrense, kan medlemmet endre utbetalingsgraden og deretter en gang hver 12. måned. Medlemmet kan uansett på et hvert tidspunkt endre til full utbetaling av alderspensjon.

10.6 Utbetaling av alderspensjon samtidig med utbetaling av uførepensjon

Mottar medlemmet alderspensjon og uførepensjon fra innskuddspensjonsavtalen kan ikke samlet utbetaling av uførepensjon og alderspensjon overstige en pensjonsgrad på 100 %. Med «pensjonsgrad» menes summen av uføregrad og graden av alderspensjon.

I de tilfeller medlemmet blir uføre etter uttak av alderspensjon, reduseres uttaket av alderspensjon slik at samlet utbetaling av uførepensjon og alderspensjon ikke overstiger denne grensen.

10.7 Utbetaling av alderspensjon samtidig med at medlemmet arbeider

Medlemmet kan arbeide og har rett til innskudd til alderspensjon etter at utbetaling av alderspensjon har startet.

Innskudd som er innbetalt etter at utbetaling av alderspensjon er startet, tilføres medlemmets konto i innskuddspensjonsavtalen. I de tilfeller medlemmet har startet full utbetaling av alderspensjonen vil ny opptjening av pensjonskapital overføres fra medlemmets konto i innskuddspensjonsavtalen til pensjonskapitalbeviset 1. januar hvert år.

10.8 Særlige regler for kollektiv livrente

For kollektive livrenter vil det kunne være avtalefestet avvikende regler for utbetaling av pensjon. Disse vil fremkomme i avtalen.

10.9 Opplysningsplikt for å få utbetalt alderspensjon

For å få utbetalt oppspart pensjonskapital må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

11 Utbetaling ved uførhet

Ved sykdom over en lengre periode kan medlemmet ha rett til innskuddsfritak. Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter uførepensjon, kan medlemmet ha rett til utbetaling av uførepensjon.

For å få utbetalt forsikringer ved uførhet må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

11.1 Innskuddsfritak og premiefritak

11.1.1 Når utbetales innskuddsfritak- og premiefritak

Dersom innskuddspensjonsavtalen omfatter innskuddsfritak og eventuelt premiefritak, og slike forsikringer fremkommer i medlemmets forsikringsbevis, kan retten til innskuddsfritak og premiefritak inntre. Dette forutsetter at inntektsevnen er nedsatt med 20 % eller mer som følge av uførhet. Retten inntre likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert.

Det forutsettes at hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen er gjennomført, samt at det er dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

I de tilfeller innskuddspensjonsavtalen også omfatter uførepensjon, kan innskuddsfritak og premiefritak likevel tidligst utbetales når medlemmet har framsatt krav på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, og det må antas at kravet blir innvilget. Ved uføregrad lavere enn folketrygdens krav til utbetaling av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd, kan likevel innskuddsfritak og premiefritak innvilges når det er tilstrekkelig dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Regler om begrensninger i retten til innskuddsfritak og premiefritak finnes under punktet «Begrensninger i forsikringer ved uførhet».

11.1.2 Hvordan fastsettes uføregraden/ inntektsevnen

Størrelsen på innskuddsfritaket og premiefritaket retter seg til enhver tid etter faktisk grad av arbeidsuførhet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Full arbeidsuførhet gir rett til fullt innskuddsfritak og premiefritak, og delvis arbeidsuførhet gir rett til delvis innskuddsfritak og premiefritak.

Er uføregraden etter folketrygden fastsatt til 50 % eller mer, skal uføregraden i folketrygden legges til grunn ved fastsettelsen av størrelsen på innskuddsfritaket og premiefritaket i Nordea Liv. Når særlige grunner tilsier det, kan uføregraden fastsettes på annen måte.

I de tilfeller uføregrad i folketrygden ikke legges til grunn, og ved endring i inntektsevne etter fastsatt uføregrad i folketrygden, fastsetter Nordea Liv uføregraden på grunnlag av den nedsatte inntektsevnen som sykdommen eller ulykkestilfellet etter en objektiv vurdering kan antas å ha medført. Når graden blir fastsatt, skal det tas hensyn til medlemmets arbeidsinntekt før arbeidsuførheten inntrådte, og til arbeidsinntekt og arbeidsmuligheter etter dette tidspunkt. Ikke bare medlemmets tidligere arbeid, men ethvert arbeid som kan passe for vedkommende, skal tas i betraktning. Dersom skifte av arbeid er nødvendig for helt eller delvis å gjenvinne arbeidsevnen, skal det likevel i en rimelig overgangstid tas hensyn til i hvilken grad medlemmet kan utføre sitt vanlige arbeid.

11.1.3 Hvor lenge utbetales innskuddsfritak og premiefritak

Det gis innskuddsfritak og premiefritak så lenge reduksjon i inntektsevne er minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller fyller 67 år (eventuelt til lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt).

11.1.4 Hvordan utbetales innskuddsfritak og premiefritak

Innskuddsfritak og premiefritaksbeløp kommer til fradrag i innskudd/ premie som skal betales for medlemmet.

11.2 Uførepensjon

Disse vilkårene omhandler både regler for uførepensjon fra en innskuddspensjonsavtale og regler for uførepensjon i en fripolise eller kollektiv livrente i Nordea Liv. Regelverket for disse produktene er forskjellige, det er derfor viktig for leser å vite hvilke produkt det er aktuelt med utbetaling fra.

11.2.1 Uførepensjon i en innskuddspensjonsavtale

11.2.1.1 Når utbetales uførepensjon

Dersom innskuddspensjonsavtalen omfatter uførepensjon og forsikringsbeviset til medlemmet omfatter uførepensjon, kan retten til uførepensjon inntre. Dette forutsetter at inntektsevnen som følge av uførhet er varig nedsatt med 20 % eller mer. I tillegg må hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-5 være gjennomgått, eller forsøkt gjennomgått. Retten til uførepensjonen inntre likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert.

Inntektsevnen er nærmere beskrevet i eget punkt om hvordan uføregraden fastsettes.

Når medlemmet har framsatt krav på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, og det må antas at kravet blir innvilget, kan uførepensjon utbetales som midlertidig uførepensjon.

Uførepensjonen med eventuelle tilleggsforsikringer er alltid uten rett til opptjening til fripolise. Uførhet som inntreffer etter at arbeidsforholdet er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere særaldersgrense) vil derfor ikke gi rett til uførepensjon.

Regler om begrensinger i retten til uførepensjon finnes under punktet «11.3-Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet».

11.2.1.2 Hvordan fastsettes inntektsevne og uføregrad

Ved innvilgelse av uførepensjon eller midlertidig uførepensjon fastsettes uføregraden på bakgrunn av nedsatt inntektsevne. Vurderingen av hvor mye inntektsevnen er redusert bygger på en sammenligning av inntektsmuligheter før og etter uføretidspunktet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Inntektsmuligheter før uføretidspunktet fastsettes til medlemmets normale årslønn i foretaket. Inntektsmuligheter etter uføretidspunktet bygger på en vurdering av den inntekt medlemmet forutsetter å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne ved ethvert arbeid som medlemmet nå kan utføre. Inntekt før og etter uførhet justeres i samsvar med senere regulering av folketrygdens grunnbeløp.

Uføregraden fastsettes gradert i trinn på fem prosent.

Er inntektsevnen redusert gradvis over flere år, kan det tas utgangspunkt i inntektsevne før skade, sykdom eller lyte oppstod.

Uføregrad fastsatt etter folketrygdloven skal normalt legges til grunn.

11.2.1.2.1 Endring av inntektsevne og uføregrad

Blir inntektsevnen ytterligere nedsatt etter at uføregrad er fastsatt kan medlemmet kreve at det blir fastsatt ny uføregrad.

Ved økt inntektsevne etter at uføregraden er fastsatt vil uføregraden beholdes uendret. Det skal istedenfor foretas inntektsfradrag i uførepensjonen, mer om dette kan leses under punktet «11.2.1.2.2-Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon».

Ved utbetaling av midlertidig uførepensjon vil endring i inntektsevne medføre endring i uføregrad.

Dersom pensjonsgivende arbeidsinntekt i løpet av et kalenderår utgjør mer enn 80 % av inntekt før medlemmet ble ufør, oppjustert i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp, vil vilkårene for å ha rett til uførepensjon ikke lenger være oppfylt.

11.2.1.2.2 Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon

Dersom medlemmets pensjonsgivende arbeidsinntekt i løpet av et kalenderår overstiger den inntekt som medlemmet hadde ved fastsettelsen av inntektsevnen/uføregraden vil det bli foretatt et fradrag i uførepensjonen til medlemmet.

Reduksjon av uførepensjonen gjøres i henhold til regler fastsatt i lov om tjenestepensjon § 8-9.

Medlemmet skal opplyse Nordea Liv om forventet inntekt og endringer i inntekt.

Dersom det er utbetalt for lite eller for mye pensjon skal det foretas et etteroppgjør. For mye utbetalt pensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i fremtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon. Krav om å tilbakebetale for mye utbetalt uførepensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

11.2.1.2.3 Når uføregraden er lavere enn folketrygdens krav

Ved uføregrad lavere enn folketrygdens krav til utbetaling av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd, kan midlertidig uførepensjon tidligst utbetales 12 måneder etter det er tilstrekkelig dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid. For at pensjonen skal kunne utbetales må i tillegg hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-5 være gjennomgått, eller forsøkt gjennomgått. Uføregraden fastsettes i slike tilfeller av Nordea Liv.

11.2.1.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen

Uførepensjonen (også den uførepensjon som utbetales midlertidig) utbetales så lenge inntektsevnen er redusert med minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller fyller 67 år (eventuelt til lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt).

11.2.1.4 Uførepensjonens størrelse

Størrelse på uførepensjonen fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen. Uførepensjonen reduseres dersom medlemmets fastsatte uføregrad er lavere enn 100 %. Uførepensjonen reduseres etter graden av fastsatt uførhet.

For medlemmer som får sin inntektsevne gradvis redusert over flere år som følge av helseforhold, skal det ved beregning av pensjon tas utgangspunkt i medlemmets lønnsgrunnlag før slik skade, sykdom eller lyte oppstod. Dette forutsetter at bedriften før uføretidspunktet har underretter Nordea Liv om det høyere lønnsgrunnlaget som i tilfellet skal legges til grunn ved beregningen av uførepensjon til medlemmet.

11.2.1.4.1 Samordning av uførepensjon med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold

Ved beregning av uførepensjon og midlertidig uførepensjon gjøres det fradrag for uførepensjon fra fripoliser og pensjonsbevis. Ved utbetaling av uførepensjon skal det også gjøres fradrag for oppsatte rettigheter fra offentlig tjenestepensjon. I uførepensjonens størrelse slik den fremkommer i forsikringsbeviset er det ikke gjort fradrag for oppsatte rettigheter.

Medlemmet skal, på forespørsel, opplyse om rettigheter som nevnt over. Informasjon om uførepensjon fra fripoliser og pensjonsbevis som er gjort tilgjengelig i Norsk Pensjon, vil bli hensyntatt ved beregning av størrelsen på uførepensjon og midlertidig uførepensjon slik den fremkommer i forsikringsbeviset.

Dersom uførepensjon fra fripolise eller pensjonsbevis likevel ikke er hensyntatt i størrelsen på uførepensjonen som fremkommer i forsikringsbeviset, og det på utbetalingstidspunktet eller senere fremkommer opplysninger om at slike rettigheter likevel finnes, skal det på dette tidspunktet gjøres fradrag i eventuell uførepensjon som kommer til utbetaling. Det vil også kunne medføre krav om etteroppgjør i forhold til allerede utbetalt uførepensjon. Tilsvarende rett til å kreve etteroppgjør gjelder for oppsatte rettigheter som ikke er hensyntatt ved utbetaling av uførepensjon.

Dersom fripoliser, pensjonsbevis eller oppsatt rettighet dekker inntektstap ved uførhet som ikke omfattes av uføretrygden eller uførepensjon fra bedriftens innskuddspensjonsavtale, skal slikt fradrag likevel ikke foretas. Eksempel på dette kan være fripoliser som er utstedt på et høyere lønnsgrunnlag enn det som er dekket i denne forsikringen.

11.2.1.4.2 Når medlemmet mottar arbeidsavklaringspenger

Dersom medlemmet får utbetalt arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, kan medlemmet kun motta den del av midlertidig uførepensjonen som utgjør differansen mellom 70 % av lønn og beregnede arbeidsavklaringspenger. Eventuell pensjon som ikke utbetales til medlemmet, overføres til bedriftens premiefond.

11.2.1.5 Barnetillegg til uførepensjonen

Dersom uførepensjonen omfatter barnetillegg, utbetales dette til medlemmet for hvert barn under 18 år til og med den måned barnet fyller 18 år, men likevel ikke lenger enn det utbetales uførepensjon. Barnetillegg utbetales også ved midlertidig uførepensjon.

Samlet barnetillegg kan ikke overstige 12 % av medlemmets lønn inntil 6 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Barnetillegget reduseres forholdsmessig ved redusert uføregrad og det gjøres fradrag for arbeidsinntekt slik det fremkommer under punktet fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon.

11.2.1.6 Tilleggsdekning når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt

Midlertidig uførepensjon kan omfatte et tillegg til midlertidig uførepensjonen når det er dokumentert at inntektsevnen som følge av uførhet er nedsatt med 20 % eller mer, og folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt.

Tillegget utgjør 66 % av den pensjonsgivende inntekt i pensjonsavtalen. Inntekt utover 6 ganger folketrygdens grunnbeløp i full stilling medregnes ikke. Tillegget utbetales forholdsmessig i henhold til uføregrad fastsatt av Nordea Liv.

Tillegget utbetales sammen med midlertidig uførepensjon, og opphører når arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd innvilges i folketrygden. For øvrig gjelder de begrensninger og krav som gjelder for midlertid uførepensjon.

11.2.2 Uførepensjon fra fripolise, fortsettelsesforsikringer eller kollektiv livrente i Nordea Liv

11.2.2.1 Når utbetales uførepensjon

Dersom fripolisen, fortsettelsesforsikringen eller den kollektive livrenten i Nordea Liv omfatter uførepensjon, kan retten til uførepensjon inntre. Dette forutsetter at inntektsevnen er nedsatt med 20 % eller mer som følge av uførhet. Retten til uførepensjonen inntre likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert.

Det forutsettes at hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen er gjennomført, samt at det er dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Uførepensjon med eventuelle tilleggsforsikringer i en kollektiv livrente uten opptjening av fripolise vil ikke gi rett til utbetaling dersom uførheten inntreffer etter at arbeidsforholdet er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere avtalt særaldersgrense). Tilsvarende gjelder for fortsetteleseforsikringer uten opptjening til fripolise dersom uførheten inntreffer etter at fortsettelsesforsikringen er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere avtalt særaldersgrense).

Regler om begrensninger i retten til uførepensjon finnes under punktet «Begrensninger forsikringer ved uførhet».

11.2.2.2 Hvordan fastsettes uføregrad

Størrelsen av uførepensjonen retter seg til enhver tid etter graden av arbeidsuførhet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Hel arbeidsuførhet gir rett til hel uførepensjon, og delvis arbeidsuførhet gir rett til delvis uførepensjon. Er uføregraden etter folketrygden fastsatt til 50 % eller mer, skal uføregraden i folketrygden legges til grunn ved beregning av uførepensjon fra forsikringen. Når særlige grunner tilsier det, kan uføregraden fastsettes på annen måte.

I de tilfeller uføregrad i folketrygden ikke legges til grunn, fastsetter Nordea Liv uføregraden på grunnlag av den nedsatte inntektsevnen som sykdommen eller ulykkestilfellet etter en objektiv vurdering kan antas å ha medført. Når graden blir fastsatt, skal det tas hensyn til medlemmets arbeidsinntekt før arbeidsuførheten inntrådte, og til arbeidsinntekt og arbeidsmuligheter etter dette tidspunkt. Ikke bare medlemmets tidligere arbeid, men ethvert arbeid som kan passe for vedkommende, skal tas i betraktning. Hvis skifte av arbeid er nødvendig for helt eller delvis å gjenvinne arbeidsevnen, skal det likevel i en rimelig overgangstid tas hensyn til i hvilken grad medlemmet kan utføre sitt vanlige arbeid.

11.2.2.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen

Uførepensjonen utbetales så lenge uføregraden er minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller fyller 67 år (eventuelt til lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt).

11.2.2.4 *Uførepensjonens størrelse*

Størrelse på uførepensjonen fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen. Uførepensjonen reduseres dersom medlemmets fastsatte uføregrad er lavere enn 100 %. Pensjonen reduseres etter graden av fastsatt uførhet.

11.2.2.5 *Barnetillegg til uførepensjonen*

Dersom uførepensjonen omfatter barnetillegg, utbetales dette til medlemmet i henhold til den opphørsalder som er avtalt for barnepensjon, men likevel ikke lenger enn det utbetales uførepensjon.

Barnetillegget gjelder også for 100 % varig arbeidsuføre barn som har passert overnevnte opphørsalder, dersom barnet er 100 % varig ufør og 100 % varig arbeidsuførhet inntraff før denne alder. Det forutsettes at barnet faktisk blir forsørget av medlemmet.

Slikt barnetillegg utbetales så lenge det utbetales uførepensjon til medlemmet, likevel ikke lenger enn til forsørgeransvaret opphører eller barnet friskmeldes.

11.3 **Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet**

11.3.1 **Uførhet som er fremkalt med forsett**

Retten til uførepensjon og midlertidig uførepensjon inntreffer ikke når uførheten skyldes skade som er fremkalt med forsett av medlemmet selv.

Dette gjelder tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

11.3.2 **Uførhet som inntreffer innen to år**

Retten til uførepensjon og midlertidig uførepensjon inntreffer ikke når uførheten skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i innskuddspensjonsavtalens forsikringer ved uførhet og som innen to år deretter medfører redusert inntektsevne som følge av uførhet.

For utvidelse av uførepensjonen som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos bedriften, gjelder tilsvarende bestemmelse. Toårsfristen regnes da fra den dag pensjonen blir utvidet.

Dersom medlemmet før opptaket i innskuddspensjonsavtalen var med i annen avtale etter lov om foretakspensjon, lov om innskuddspensjon eller tjenstepensjonsloven, og det ikke har vært avbrudd i forsikringer ved uførhet, regnes to-års fristen fra opptaket i den nye innskuddspensjonsavtalen for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon vedkommende var sikret i den tidligere avtalen. For den resterende del regnes to-års fristen fra opptaket i den tidligere avtalen.

For medlemmer som har fått opptak i forsikring ved uførhet etter at Nordea Liv har foretatt en særskilt vurdering av helseopplysninger, gjelder ikke denne begrensningen i retten til uførepensjon for den del av uførepensjon som var gjeldende på det tidspunktet medlemmet leverte egenerklæring om helse til Nordea Liv.

Reglene om uførhet som inntreffer innen to år gjelder tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

11.4 **Hvordan få utbetalt forsikringer ved uførhet**

Medlemmet plikter å melde krav om utbetaling av forsikringer ved uførhet så snart som mulig. Likevel tidligst 12 måneder etter at arbeidsuførheten inntraff. Melding skal gis i Persondialogen.

11.5 **Medlemmets opplysningsplikt for å få utbetalt forsikringer ved uførhet**

I de tilfeller medlemmet skal gi informasjon til Nordea Liv skal dette fortrinnsvis gjøres i Persondialogen.

11.5.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling

Medlemmet plikter å gi opplysninger om alle forhold som Nordea Liv trenger for å kunne ta stilling til kravet. Nordea Liv kan, etter fullmakt fra medlemmet, søke opplysninger hos lege, sykehus, NAV eller andre forsikringsselskaper. Opplysningene og legeerklæringene gis på skjema som er fastsatt av Nordea Liv. Fra bedriften har Nordea Liv rett til å innhente oversikt over medlemmets sykefraværperioder og annen relevant informasjon.

Ved behov for innhenting av opplysninger om medlemmet fra andre enn medlemmet selv, vil Nordea Liv innhente samtykke fra medlemmet i det enkelte tilfellet. Dersom det etter Nordea Livs vurdering ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på medlemmets helsetilstand, kan Nordea Liv be medlemmet foreta helseundersøkelser. Når den undersøkende lege er utpekt av Nordea Liv, plikter Nordea Liv å betale legens honorar og medlemmets eventuelle reiseutgifter.

Nordea Liv avgjør på grunnlag av legeerklæringen og de andre opplysningene som blir skaffet til veie, om det foreligger arbeidsuførhet som gir rett til hel eller delvis uførepensjon og/eller premie-/innskuddsfritak.

11.5.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden

Så lenge uførepensjonen og midlertidig uførepensjon eller innskuddsfritak utbetales, plikter medlemmet å holde Nordea Liv underrettet om sin helsetilstand og inntektsevne.

Dersom det i en fripolise utbetales barnetillegg som følge av barns 100 % varig arbeidsuførhet, plikter medlemmet å gi informasjon til Nordea Liv dersom arbeidsuførheten for barnet opphører eller endres.

11.5.3 Brudd på opplysningsplikten ved krav om utbetaling fra uføreforsikringer

Dersom medlemmet eller bedriften gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som medlemmet eller bedriften vet eller må forstå kan føre til at det blir utbetalt forsikringer ved uførhet som medlemmet ikke har rett til, mistes ethvert erstatningskrav mot Nordea Liv etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Dersom forholdet bare er lite klanderverdig eller det foreligger særlige grunner kan medlemmet få delvis utbetaling (jfr. FAL § 18-1).

12 Utbetaling ved medlemmets død

Når et medlem dør utbetales den resterende pensjonskapitalen. For medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil pensjonskapitalen utbetales fra selvvalgt leverandør.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også har forsikringer ved død, vil disse utbetales i tillegg. Utbetalingsreglene er beskrevet her.

12.1 Utbetaling av oppspart pensjonskapital

12.1.1 Overføring av pensjonskapital til rentefond

Når melding om dødsfall er mottatt overføres pensjonskapital til et rentefond med lav risiko for i størst mulig grad å redusere risikoen for kurssvingninger.

12.1.2 Fordeling av pensjonskapital

Resterende pensjonskapital skal benyttes til pensjon til barn, ektefelle, eventuelt til gjenlevende fraskilt ektefelle, samboer eller registrert partner etter prioritering som beskrevet under. Dette gjelder likevel ikke dersom avtalen er en kollektiv livrente, se punkt «12.1.4-Dersom forsikringen er en kollektiv livrente».

Dersom medlemmet før sin død har valgt at alderspensjonen skal forvaltes som en pensjonsforsikringsavtale vil pensjonskapitalen ikke fordeles til medlemmets etterlatte, men tilbakeføres til forsikringskollektivet (lovpålagt).

12.1.2.1 Utbetaling til barn

Pensjonskapitalen skal først benyttes til å sikre barnepensjon til barn under 21 år. Med barn mener vi barn som medlemmet forsørger eller hadde plikt til å forsørge. Hvis barnet dør før det fyller 21 år, opphører utbetalingen. Årlig pensjon er maksimert til 1 G pr. barn og utbetales til og med den måned barnet fyller 21 år.

Når den som er berettiget til pensjon dør, opphører pensjonen ved utgangen av måneden etter døds måneden. Eventuell gjenstående pensjonskapital utbetales etter arvelovens regler.

12.1.2.2 Utbetaling til ektefelle, registrert partner eller samboer

Dersom pensjonskapitalen er større enn det som benyttes for å sikre hvert barn en årlig pensjon lik folketrygdens grunnbeløp, brukes resten av pensjonskapitalen til å sikre pensjon til ektefelle, eventuelt til gjenlevende fraskilt ektefelle, samboer eller registrert partner. Pensjonen skal utbetales i minst ti år. Om fraskilt ektefelle har rett på pensjon avgjøres etter den til enhver tid gjeldene ekteskapslovgivningen.

Dersom det skal utbetales ektefellepensjon både til gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle skal ektefellepensjonen fordeles etter reglene i ekteskapsloven.

Når den som er berettiget til pensjon dør, opphører pensjonen ved utgangen av måneden etter døds måneden. Eventuell gjenstående pensjonskapital utbetales etter arvelovens regler.

12.1.2.3 Utbetaling til dødsboet

I de tilfeller det ikke finnes ektefelle, fraskilt ektefelle, registrert partner eller samboer, og barn med rett til pensjon er sikret en årlig pensjon lik folketrygdens grunnbeløp, utbetales den resterende pensjonskapitalen som et engangsbeløp til dødsboet.

12.1.3 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Det utstedes pensjonskapitalbevis til de som er berettiget utbetaling av pensjonskapital. Pensjonene utbetales fra pensjonskapitalbeviset. Kostnader som påløper ved forvaltning og administrasjon av pensjonskapitalbevis, dekkes av den berettigede til pensjonskapitalbeviset.

Utbetaling i månedlige terminer

Pensjon utbetales etterskuddsvis i månedlige terminer. Terminutbetalingene vil være lik størrelsen på pensjonskapitalen delt på antall gjenstående terminer.

12.1.4 Dersom forsikringen er en kollektiv livrente

Ved dødsfall tilfaller evt. pensjonskapital/premie-reserve forsikringskollektivet.

12.2 Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer

Innskuddspensjonsavtalen kan omfatte pensjon til gjenlevende ektefelle, eventuelt gjenlevende fraskilt ektefelle, gjenlevende registrert partner og eventuelt gjenlevende fraskilt registrert partner (ektefellepensjon). I tillegg kan avtalen omfatte pensjon til gjenlevende samboer (samboerpensjon). Avtalte pensjoner fremkommer i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem.

Når betegnelsen ektefeller er benyttet gjelder bestemmelsen tilsvarende for registrert partner.

12.2.1 Når utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon

Ektefellepensjon og samboerpensjon utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør.

12.2.2 Hvem har rett til utbetaling fra ektefellepensjonen og samboerpensjon

Gjenlevende ektefelle, eventuelt gjenlevende fraskilt ektefelle har rett til utbetaling fra ektefellepensjon. Om fraskilt ektefelle har rett på pensjon avgjøres etter den til enhver tid gjeldene ekteskapslovgivningen. Ved utbetaling av samboerpensjon utbetales pensjonen til gjenlevende samboer.

Med samboer menes den person som medlemmet har felles bolig og felles barn med, eller lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold. Det må godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt de siste fem år før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

Rett til pensjon inntreer likevel ikke når ekte-/partnerskapet er etablert, eller kriteriene for å bli regnet som samboer først er oppfylt etter at medlemmet har fylt 65 år eller etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med 50 % eller mer.

12.2.3 Hvor lenge utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon

Pensjonen utbetales til og med måneden etter gjenlevende ektefelles/samboers død.

Hvis det er avtalt at ektefellepensjonen eller samboerpensjonen skal settes ned eller skal opphøre når ektefellen/samboeren når en bestemt alder eller etter et bestemt antall år, skjer dette ved utgangen av måneden før dette tidspunkt. Ektefellepensjonen/samboerpensjonen skal likevel utbetales i minst ti år, men dør gjenlevende ektefelle/samboer før avtalt alder for opphør eller før pensjonen har vært utbetalt i 10 år, opphører pensjonen.

Dersom det også utbetales barnpensjon til barn som den gjenlevende ektefellen/samboeren faktisk forsørger, forlenges utbetalingstiden slik at opphør av ektefellepensjon og samboerpensjon sammenfaller med tidspunktet for opphør av barnpensjon.

12.2.4 Ektefellepensjonens og samboerpensjonens størrelse

Størrelse på ektefellepensjonen og samboerpensjon fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen.

Dersom det skal utbetales ektefellepensjon både til gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle skal ektefellepensjonen fordeles etter reglene i ekteskapsloven.

Dersom medlemmet ved sin dør også hadde fraskilt ektefelle eller partner, ytes samboerpensjon med det beløp som samboeren ville hatt rett til om ekteskap eller registrert partnerskap var inngått med medlemmet da samboerforholdet ble etablert. Dette gjelder også når ekteskap eller registrert partnerskap er inngått under samboerforholdet.

12.2.5 Bortfall av rett til ektefellepensjon og samboerpensjon

Retten til ektefellepensjon og samboerpensjon faller bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder dersom medlemmet dør etter fylte 67 år, eventuelt ved lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt. For avtaler som har reserveoppbygging vil rettighet kunne opprettholdes ved at det utstedes en fripolise.

12.3 Barnpensjon

Innskuddspensjonsavtalen kan omfatte pensjon til medlemmets barn som medlemmet ved sin død forsørget eller pliktet å forsørge. Avtalt barnpensjoner fremkommer i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem.

12.3.1 Når utbetales barnpensjon

Barnpensjonen utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør.

Dersom det er avtalt at barnpensjonen skal forhøyes ved at det gis et tillegg til barnpensjonen når barnet når en bestemt alder, inntreer retten til forhøyelsen fra første dag i den måned barnet når denne alder.

12.3.2 Hvem har rett til utbetaling av barnpensjon

Med barn menes barn som medlemmet ved sin død forsørget eller pliktet å forsørge.

12.3.3 Hvor lenge utbetales barnpensjonen

Pensjonen utbetales til og med måneden barnet når den alder som er fastsatt i avtalen og fremkommer av forsikringsbeviset.

Dør barnet før det når denne alder, utbetales pensjonen til og med måneden etter barnets død.

For barn som er 100 % varig arbeidsufør ved den fastsatte opphørsalder for barnpensjonen, og som på dette tidspunkt hadde rett til barnpensjon, utbetales barnpensjonen videre uforandret så lenge barnet er 100 % varig arbeidsufør.

12.3.4 Barnepensjonens størrelse

Størrelse på barnepensjonen fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen.

Beregnet barnepensjon som angitt i forsikringsbeviset gjelder for yngste barn, for hvert av de øvrige barn er størrelsen halvparten av dette beløpet. Ved utbetaling fordeles barnepensjonen likt mellom alle barn med rett til pensjon.

Det kan avtales at barnepensjonen skal forhøyes med et tillegg for barn mellom 18 og 21 år.

Dersom det er flere barn mellom 18 og 21 år, vil summen av tilleggene bli delt mellom barna med rett på tillegg.

12.3.5 Bortfall av retten til barnepensjon

Retten til barnepensjon faller bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder dersom medlemmet dør etter fylte 67 år, eventuelt ved lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt. For avtaler som har reserveoppbygging vil rettighet kunne opprettholdes ved at det utstedes en fripolise.

12.4 Omregning av pensjonens utbetalingstid

Dersom den årlige pensjon blir mindre enn 20 % av folketrygdens grunnbeløp skal Nordea Liv omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetaling skal utgjøre omlag 20 % av folketrygdens grunnbeløp. For utbetaling av pensjoner etter punkt «12.2-Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer» og punkt «12.3-Barnepensjon», skal forsikringsteknisk kontantverdi av pensjonen være den samme før og etter omregningen.

12.5 Hvordan starte utbetaling av pensjon ved medlemmets død

Nordea Liv kan ikke starte utbetaling uten at det fremsettes krav om utbetaling. Slike krav skal meldes til Nordea Liv så snart som mulig av den som er berettiget til utbetaling, eventuelt av foresatte til den som er berettiget til utbetaling.

12.6 Opplysningsplikt for å få utbetalt pensjoner ved død

12.6.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling

For å få utbetalt oppspart pensjonskapital og forsikringer ved medlemmets død må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

12.6.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden

Dersom det utbetales barnepensjon utover avtalefestet opphørsalder som følge av barnets 100 % varig arbeidsuførhet, plikter barnet å gi informasjon til Nordea Liv dersom arbeidsuførheten for barnet opphører eller endres.

12.7 Regulering av forsikringer for uførhet og død som er under utbetaling

Bestemmelsene i dette kapittelet omhandler regulering av pensjoner under utbetaling fra en innskuddspensjonsavtale eller en kollektiv livrente. Ved utbetaling fra en fripolise gjelder regelverket som beskrevet så langt det passer.

12.7.1 Regulering av forsikringer for uførhet og død i en innskuddspensjonsavtale

12.7.1.1 Avtalefestet regulering av innskuddsfritak

Bedriften kan avtalefeste at innskuddsfritak som er under utbetaling skal reguleres med en avtalt prosent en gang i året. For delvis uføre medlemmer øker den del av innskuddsfritaket som ikke er under utbetaling (frisk del) med samme prosentsats som den del av innskuddsfritaket som er under utbetaling.

12.7.1.2 Regulering som følge av tildelt overskudd for forsikringer ved uførhet og død

Forsikringer ved uførhet som er under utbetaling skal årlig reguleres på grunnlag av overskudd tilført reguleringsfond for uførepensjon. For delvis uføre medlemmer øker den del av forsikringene som ikke er under utbetaling (frisk del) med samme prosentsats som den del som er under utbetaling.

Dersom avtalen også omfatter barnetillegg til uførepensjon, reguleres barnetilletget med samme prosentsats som uførepensjonen.

Etterlattepensjoner under utbetaling skal oppreguleres årlig på grunnlag av overskudd tilført pensjonistenes overskuddsfond.

For medlemmer som er innvilget forsikringer ved uførhet, skal også etterlattepensjoner oppreguleres årlig på grunnlag av overskudd tilført pensjonistenes overskuddsfond. For delvis uføre medlemmer øker den del av etterlattepensjonen som ikke er dekket av premiefritak (frisk del) med samme prosentsats som den del som er dekket av premiefritak.

Dersom forsikringer ved uførhet eller død kun har vært under utbetaling deler av foregående år, vil reguleringen utgjøre en forholdsmessig del av den regulering som ville funnet sted dersom pensjonene var utbetalende hele foregående år.

Regulering skjer pr. hvert års 1.5.

Bedriften kan ha avtalefestet at pensjonene skal reguleres tilsvarende økning i folketrygdens grunnbeløp. Dersom midler tilført reguleringsfond for uførepensjon, og eventuelt pensjonistenes overskuddsfond, ikke er tilstrekkelig til å dekke slik regulering skal bedriften betale mellomlegget. Ved slik regulering skal Innskuddsfritak likevel kun oppreguleres på grunnlag av saldo på reguleringsfond for uførepensjon.

12.7.1.3 Øvre grense for regulering

Reguleringen et år kan ikke overstige den prosentvise økning som har funnet sted i folketrygdens grunnbeløp.

For innskuddsfritaket kan likevel samlet reguleringen overstige økningen i folketrygdens grunnbeløp dersom avtalefestet reguleringsprosent er større enn økningen i folketrygdens grunnbeløp. Ved regulering pr 1.5 vil det for innskuddsfritaket bli gjort fradrag for avtalefestet regulering. Fradraget maksimeres til økning i folketrygdens grunnbeløp.

12.7.2 Regulering av ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon i fripolise

Alle pensjoner i fripolisen skal reguleres på bakgrunn av overskudd tilført fripolisen og/eller frigjorte tilleggsavsetninger. Reguleringen gjøres med virkning fra 1.1 året etter. Overskudd tilføres fripolisen etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

13 Forholdet til andre avtaler

13.1 Pensjonskapital og eventuell tjenestetid fra bedrift i samme konsern

I de tilfeller bedriften er en del av et konsern skal medlemmer ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet ved jobbskifte i konsernet, overføres til innskuddspensjonsavtalen tilhørende ny konsernbedrift. Dette forutsetter at konsernet har bestemt at slik overføring skal finne sted ved jobbskifte i konsernet og at dette gjelder for alle ansatte som skifter jobb i konsernet.

Dette betyr at det i slike tilfeller ikke utstedes pensjonskapitalbevis, men at samlet pensjonskapital overføres til egen pensjonskonto hos ny bedrift. Ny bedrift dekker kostnaden for del av pensjonskapitalen som er opptjent i konsernet ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet.

Dersom avtalen har tilknyttet etterlatteforsikringer opprettholdes samme tjenestetid som medlemmet hadde i bedriften vedkommende ble overført fra. Er det fripoliserettigheter tilknyttet etterlattedekningene vil tilhørende premiereserver overføres til ny avtale. Dette forutsetter at etterlattedekningene er like i bedriftene medlemmet flyttes mellom.

En forutsetning for overføring som beskrevet over er at Nordea Liv mottar beskjed om at slik overføring skal finne sted på det tidspunkt medlemmet skifter arbeidsgiver.

13.2 Pensjonskapital ved sammenslåing av bedrifter

For medlemmer som er overført fra en innskuddspensjonsavtale til en annen som følge av sammenslåing av bedrifter vil opptjent pensjonskapital fra de sammenslåtte bedriftene bli overført til innskuddspensjonsavtalen. Bedriften har kostnadsansvaret for forvaltningen av den overførte pensjonskapitalen opptjent i de sammenslåtte bedriftene.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter forsikringer ved død der det er krav til medlemstid for å oppnå fulle pensjonssummer, vil også slik medlemstid bli overført til ny avtale. Tilvarende gjelder for eventuelle opptjente fripoliser for slike deknings.

13.3 Pensjonsrettigheter ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap

Ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap til Nordea Liv vil alle som var medlem i avtalen i avgivende selskap overføres som medlemmer i avtalen i Nordea Liv. Medlemmene vil ved etablering av innskuddspensjonsavtalen i Nordea Liv få overført opptjente pensjonskapital. Dette gjelder likevel ikke for medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør til forvaltning av sin pensjonskapital.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter forsikringer ved død der det er krav til medlemstid for å oppnå fulle pensjonssummer, vil også slik medlemstid bli overført til ny avtale. Tilvarende gjelder for eventuelle opptjente fripoliser for slike deknings.

Dersom det ved fastsettelsen av forsikringssommene for etterlatteforsikringer i avgivende selskap var hensyntatt fripoliser eller andre opptjente pensjonsrettigheter vil disse også bli hensyntatt ved fastsettelsen av slike forsikringssummer i Nordea Liv.

13.4 Pensjonsrettigheter ved overføring fra ytelses - til innskuddspensjonsavtale

Bedriften kan velge å lukke ytelsespensjonsavtalen for opptak av nye medlemmer iht. regler i lov om foretakspensjon § 15-6 Omdanning til innskuddspensjon og lukking.

Dersom overgangen skjer i Nordea Liv vil det ved fastsettelse av etterlattepensjoner i nyopprettet innskuddsavtale bli gjort fradrag for eventuelle fripoliser som blir utstedt ved overgang fra bedriftens ytelsespensjonsavtale til bedriftens innskuddsavtale. I tillegg vil tjenestetid fra tidligere avtale godskrives for de risikoytelsene som har krav til tjenestetid.

14 Foreldelse

Krav på utbetaling etter innskuddspensjonsavtalen foreldes etter Lov om forsikringsavtaler § 18-6 og Lov om foreldelse av 18.5.1979.

15 Styringsgruppe

Dersom innskuddspensjonen omfatter 15 eller flere medlemmer, har arbeidsgiver en plikt til å opprette en styringsgruppe på minst tre personer. Minst én skal velges av og blant medlemmene. Styringsgruppen skal uttale seg om saker som gjelder forvaltning og praktisering av pensjonsordningen.

For bedrifter som har innskuddspensjonsavtale med kollektivt investeringsvalg gjelder at styringsgruppe skal opprettes uavhengig antall medlemmer i avtalen.

16 Bedriftens adgang til å endre eller flytte innskuddspensjonsavtalen

16.1 Endre innskuddspensjonsavtalen

Bedriften kan når som helst gjøre avtale med Nordea Liv om endringer i innskuddspensjonsavtalen. En endring kan tidligst gjøres gjeldende fra den 1. i måneden etter at melding om endring er mottatt av Nordea Liv.

Ved enhver utvidelse av forsikringen kan Nordea Liv for utvidelsen beregne premien etter annet forsikringsteknisk beregningsgrunnlag og legge til grunn andre vilkår. Foretar Nordea Liv en slik endring, underrettes foretaket.

16.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring

Retten til å få tilknyttet eller endret forsikringer ved uførhet og død gjelder likevel kun for de arbeidstakere som bedriften på endringstidspunktet har bekreftet er fullt arbeidsdyktige. Dersom medlemmet på et senere tidspunkt blir fullt arbeidsdyktig skal forsikringer for uførhet og død tilknyttes eller endres og tre i kraft fra det tidspunktet Nordea Liv får melding fra bedriften om friskmelding.

Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidstilling.

16.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring av helse)

Dersom innskuddspensjonsavtalen på endringstidspunktet omfatter færre enn fem arbeidstakere kan retten til å få tilknyttet uførepensjoner og forsikringer ved død for den enkelte arbeidstaker være betinget av at Nordea Liv godkjenner egenerklæring om helse. Egenerklæring om helse er en særskilt vurdering av den enkelte arbeidstakers helseopplysninger. For kollektive livrenter kan det være krav om egenerklæring av helse også for avtaler med flere enn fem ansatte. Medlemmets rett til tilknytting av innskuddsfritak vurderes ikke i egenerklæring om helse, men av arbeidsdyktighetserklæringen.

I de tilfeller det er foretatt en særskilt vurdering av medlemmets helseopplysninger vil uførepensjoner og forsikringer ved død tilknyttes med virkning fra dato for godkjent egenerklæring om helse.

For innehaver av bedrifter med færre enn fem arbeidstakere og der det bestemmes at særskilt helsevurdering skal gjennomføres, gjelder nevnte betingelser om helseerklæring både ved innmelding i innskuddspensjonsavtalen og ved senere forhøyelser av lønn utover generelle lønnsendringer. Det samme gjelder ved økning av størrelsen på uførepensjonen eller forsikringer ved død.

16.1.3 Strukturelle endringer i bedriften og omdanning til annen tjenstepensjonsavtale

Ved sammenslåing av foretak, deling av foretak, deling av virksomhet eller omdanning av pensjonsordning, gjelder bl.a. reglene i lov om innskuddspensjon kapittel 11, 12, 13 og 14.

16.2 Flytting av innskuddspensjonsavtale til annet selskap

Bedriften har rett til å flytte innskuddspensjonsavtalen til annen forvaltningsinstitusjon (livsforsikringsselskap, bank, pensjonskasse eller forvaltningsselskap for verdipapirfond) innenfor de til enhver tid gjeldende regler for flytting av innskuddspensjonsavtaler.

Medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør til forvaltning av sin pensjonskapital vil ikke få denne flyttet dersom bedriften velger å flytte sin innskuddspensjonsavtale.

Nordea Liv følger bransjeavtale for flytting og vil belaste flyttegebyr etter gjeldene satser på flyttetidspunktet.

17 Opphør av innskuddspensjonsavtalen

17.1 Når opphører innskuddspensjonsavtalen

Opphør av innskuddspensjonsavtalen skjer i henhold til regler som til enhver tid er fastsatt av myndighetene.

Forsikringen opphører dersom bedriften innstiller sin virksomhet eller når det følger av bestemmelse i lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og lov om foretakspensjon at den skal opphøre. Det samme gjelder dersom bedriften sier opp forsikringen eller hvis innskudd/premie ikke er betalt innen betalingsfristen og det ikke er midler i innskuddsfond/premiefond til dekning av innskudd/premier. Flytting av innskuddspensjonsavtalen til en annen institusjon anses ikke som opphør.

Flytting av innskuddspensjonsavtalen til en annen institusjon anses ikke som opphør.

17.2 Medlemmets rettigheter ved opphør av innskuddspensjonsavtalen

17.2.1 Tidspunktet for opphør av medlemmets rettigheter

For det enkelte medlem opphører rettigheter etter innskuddspensjonsavtalen 1 måned etter at medlemmet er varslet om opphøret, eller på annen måte er blitt kjent med dette, jf. Lov om forsikringsavtaler § 19-6.

Dersom det oppstår et forsikringstilfelle som Nordea Liv er ansvarlig for i perioden etter opphøret, kan Nordea Liv gjøre fradrag i forsikringsutbetalingen. Fradraget kan gjøres i den utstrekning medlemmet i mellomtiden er kommet inn under en tilsvarende forsikring og får utbetaling fra den.

17.2.2 Opptjent pensjonskapital og utstedelse av pensjonskapitalbevis

17.2.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Dersom innskuddspensjonsavtalen opphører, har medlemmet rett til å få opptjent pensjonskapital overført til et pensjonskapitalbevis.

17.2.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalen forvaltes i det/de investeringsprofiler (porteføljefond) eller fond som medlemmet hadde i innskuddspensjonsavtalen på det tidspunktet pensjonskapitalen ble overført til pensjonskapitalbeviset. Medlemmet kan velge å endre investeringen av pensjonskapitalen blant de enkelt fond og investeringsprofiler (porteføljefond) som Nordea Liv tilbyr.

Dersom investeringsvalget knyttet til innskuddspensjonsavtalen er avhengig av ansettelsesforholdet, vil medlemmets pensjonskapital kunne flyttes til andre fond eller investeringsprofiler. Nordea Liv har da rett til å overføre pensjonskapitalen til fond eller investeringsprofiler utpekt av Nordea Liv.

17.2.2.3 Kostnader

Når det utstedes pensjonskapitalbevis blir medlemmet eier av pensjonskapitalbeviset og derfor ansvarlig for kostnadene tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen, administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad.

Kostnader tilknyttet forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond. For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jfr. lov om verdipapirfond.

Administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad belastes ved at Nordea Liv selger andeler i fondssammensetningen hver måned. Dette gjøres på en slik måte at fondssammensetningen så langt som mulig forblir uendret.

17.2.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis

Dersom innehaver har flere pensjonskapitalbevis, kan vedkommende kreve at pensjonskapitalen blir slått sammen og at nytt pensjonskapitalbevis blir utstedt på grunnlag av den samlede pensjonskapitalen.

17.2.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale

Dersom innehaver av pensjonskapitalbeviset blir medlem av en innskuddspensjonsavtale vil pensjonskapitalbeviset overføres til ny arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale etter de regler som er beskrevet under kapittelet «2.2-Overføring av pensjonskapitalbevis».

17.2.3 Utstedelse av fripolise

Dersom medlemmet har tilknyttet ektefelle-/samboerpensjon og/eller barnepensjonen med rett til fripolise, får medlemmet en fripolise for den opptjente delen.

17.2.4 Pensjoner under utbetaling

Uføre pensjon, barnepensjon og ektefelle- eller samboerpensjon som er under utbetaling overføres til en fripolise.

17.2.5 Medlemmets rett til midler i innskuddsfond og premiefond

Dersom det ved opphøret er midler i innskuddsfond eller premiefond, skal disse brukes i samsvar med de bestemmelser som går frem av lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og lov om foretakspensjon.

17.2.6 Medlemmets rett til fortsettelsesforsikring

Ved opphør av innskuddspensjonsavtalen har medlemmet rett til å opprettholde sparing til alderspensjon og forsikringer ved uførhet og død uten at Nordea Liv skal foreta en helsevurdering av medlemmet. Dette er nærmere beskrevet under kapittelet «9-Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen».

18 Overdragelse, pantsettelse, begunstigelse og gjenkjøp (uttak før avtalefestet tidspunkt)

Rettigheter etter innskuddspensjonsavtalen kan ikke pantsettes eller overdras. Det enkelte medlemmet har ikke anledning til å oppnevne begunstiget til de forsikringer for død som er knyttet til innskuddspensjonsavtalen. Tilsvarende gjelder for pensjonskapitalbevis, fortsettelsesforsikringer og kollektive livrenter.

Opptjente pensjonskapital i innskuddspensjonsavtalen, pensjonskapitalbevis, fortsettelsesforsikringer og kollektive livrenter kan ikke tas ut før avtalefestet tidspunkt(gjenkjøp), da midler som er innbetalt til innskuddspensjonsavtalen/ kollektiv livrente samt avkastningen på disse midlene kun kan utbetales som alderspensjon som beskrevet i vilkårene her.

19 Nordea Livs adgang til å gjøre endringer og avslutte innskuddspensjonsavtalen

19.1 Nordea Livs mulighet til å gjøre endringer i innskuddspensjonsavtalen

Nordea Liv kan i forsikringstiden gjennomføre endringer i innskuddspensjonsavtalen, forsikringsvilkår, premier og omkostninger for forsikringen jf. Lov om forsikringsavtaler §19-8.

Dersom regelverket blir endret til ugunst for medlemmene eller bedriften, skal disse varsles skriftlig eller på en annen forsvarlig måte. Endringer i premier og omkostninger meldes Finanstilsynet.

19.2 Nordea Livs rett til å avslutte innskuddspensjon avtalen

Nordea Liv kan avslutte eksisterende kundeforhold dersom Nordea Liv har saklig grunn til å mistenke at Nordea Livs produkter eller tjenester blir benyttet som verktøy for hvitvasking eller til terrorfinansiering.

Nordea Liv kan også avslutte innskuddspensjonsavtalen dersom bedriften ikke oppfyller sin opplysningsplikten ovenfor Nordea Liv.

20 Begrensninger i Nordea Livs ansvar

Under følger en beskrivelse over begrensninger i Nordea Livs ansvar som ikke er beskrevet andre steder i forsikringsvilkårene.

20.1 Reiser og opphold i krigsfarlige strøk

Nordea Liv er ikke erstatningspliktig hvis medlemmet i løpet av de to første årene etter at forsikringen trådte i kraft for medlemmet reiser til områder hvor det foregår eller er fare for krigshandlinger, og dør eller blir ufør som følge av dette. Slike områder oppgis av Nordea Liv på forespørsel.

Nordea Liv er ikke erstatningspliktig hvis medlemmet dør eller blir arbeidsufør som følge av deltagelse i krig som Norge ikke er med i, eller som følge av deltagelse i politiske uroligheter utenfor Norge.

20.2 Kjernefysiske reaksjoner og stråling

Nordea Liv er ikke erstatningsansvarlig for uførhet og død som et medlem blir påført direkte eller indirekte som følge av kjernefysisk reaksjon eller kjernefysisk stråling.

20.3 Reduksjon av forsikringsutbetaling

Erstatningssummen kan bli nedsatt forholdsmessig dersom det samlede krav mot Nordea Liv som følge av en katastrofe, pandemi eller lignende skulle overstige Nordea Livs økonomiske evne til fortsatt drift.

Hvis Norge kommer i krig kan myndighetene bestemme reduksjon i forsikringsytelsene eller andre nødvendige endringer i livsforsikringsavtalene jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-24.

20.4 Vedlikehold av IT-systemer og tilgang til IT-systemer og web-baserte dialoger.

Vedlikehold av Nordea Livs IT-systemer kan medføre stenging for fondshandel. Nordea Liv er ikke ansvarlig for eventuelle tap som måtte oppstå på grunn av slikt vedlikehold. Før eventuell stenging vil informasjon fremkomme på Nordea Livs internettside, www.nordealiv.no.

Nordea Liv er ikke ansvarlig for tap, skade eller utgifter som medlemmet/bedriften måtte bli påført som følge av at it-systemer eller web-baserte dialoger i en periode ikke er tilgjengelige, eller at tilgjengeligheten er redusert.

20.5 Omstendigheter utenfor Nordea Liv sin kontroll

Nordea Liv er ikke ansvarlig for eventuelle tap som måtte oppstå på grunn av omstendigheter som krigsutbrudd, terrorangrep, opprør, blokade, beslag, brann, uvær, streik, lockout, ny lovgivning, stenging av børse og andre hendelser som Nordea Liv ikke rådet over og som har berørt eller innvirket på oppfyllelse av forsikringsavtalen.

20.6 Forsinket utbetaling som følge av dokumentasjonskrav

Dersom utbetaling blir utsatt med bakgrunn i at forespurt dokumentasjon ikke er mottatt eller er mangelfull, vil Nordea Liv ikke være erstatningsansvarlig for følgene av utsatt utbetaling og/eller ikke være ansvarlig for forsinkelsesrenter.

20.7 Sikringsfond

Nordea Liv er ikke underlagt regler om bankenes sikringsfond.

21 Behandling av personopplysninger

Nordea Liv er behandlingsansvarlig i forbindelse med Nordea Liv sine pensjons-, spare- og forsikringsprodukter. Grunnlaget for å behandle opplysningene er oppfyllelse av avtalen og rettslige forpliktelser som påhviler Nordea Liv. I tillegg har Nordea Liv en berettiget interesse for å administrere kundeforholdet til det enkelte medlem.

Utfyllende informasjon om Nordea Livs behandling av personopplysninger og rettigheter er til enhver tid tilgjengelig på www.nordealiv.no/personvern

22 Behandling av tvister

På nordealiv.no finnes informasjon om klagebehandling i Nordea Liv. Dersom det oppstår tvist mellom Nordea Liv og bedriften eller medlemmet, kan hver av partene kreve behandling av Finansklagenemnda for å løse tvisten, jf. Lov om forsikringsavtaler § 20-1.

En sak som nemnda har realitetsbehandlet, kan bringes direkte inn for tingretten. Innskuddspensjonsavtalen er underlagt norsk rett, og søksmål mot Nordea Liv må reises ved Bergen tingrett.

23 Hva regulerer innskuddspensjonsavtalen

23.1 Dokumenter

Innskuddspensjonsavtalen er regulert av følgende dokumenter;

- Innskuddspensjonsavtalen inngått mellom bedriften og Nordea Liv
- De til enhver tid gjeldene forsikringsvilkår
- Forsikringsbevis til medlemmene

Forsikringsbeviset gjelder foran avtalen og forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset, avtalen og forsikringsvilkårene gjelder foran fravikelige lovbestemmelser.

23.2 Lover og regler

- Lov om obligatorisk tjenstepensjon av 21.12.2005 nr. 124
- Lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold av 24. november 2000 nr. 81
- Lov om foretakspensjon av 24. mars 2000 nr. 16
- Lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69
- Lov om forsikringsvirksomhet av 10. juni 2005 nr. 44
- Lov om skatt av formue og inntekt av 26. mars 1999
- Lov om verdipapirfond av 12. juni 1981 nr. 52
- Lov om tjenstepensjon av 13. desember 2013 nr 106.
- Andre relevante bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov

24 Ord og uttrykk

Nedenfor finnes en alfabetisk liste med forklaring til en del av de ord og uttrykk som er brukt i innskuddspensjonsavtalen, forsikringsbeviset og i vilkår for innskuddspensjon.

Arbeidsdag

Dager der det gjennomføres handel i verdipapirer. Normalt mandag til fredag. Høytids- og helligdager som faller på mandag til fredag regnes ikke som arbeidsdag (1. nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, 1.mai, 17. mai, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag, 24. desember, 25. desember, 26. desember og 31. desember).

Barn

Med barn menes barn som medlemmet forsørger eller plikter å forsørge.

Bedriften

Med bedriften menes arbeidsgiver som har inngått avtale om innskuddspensjon med investeringsvalg med Nordea Liv.

Egen pensjonskonto

Det opprettes en egen pensjonskonto for hver arbeidstaker som er medlem i innskuddspensjonsavtalen hvor bedriften innbetaler avtalte innskudd. Det enkelte medlem kan velge at innskuddene skal forvaltes utenfor arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale i egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør.

Etterlattepensjoner

Valgfrie forsikringer som sikrer pensjon til medlemmets etterlatte dersom medlemmet dør.

Forsikringstaker

Den som har inngått avtale om kjøp av en forsikring. Her, bedriften har inngått avtale om innskuddspensjon.

Forsikringsteknisk kontantverdi

Forsikringsteknisk kontantverdi er nåverdien av en fremtidig betalingsstrøm hvor det ved diskonteringen er tatt hensyn til renten samt øvrige elementer i et forsikringsteknisk beregningsgrunnlag.

Forsikrede

Medlem, se mer under Medlem.

Forsikringsbevis

Skriftlig dokumentasjon til medlemmet over hovedpunktene i innskuddspensjonsavtalen.

Forsikringstid

For et medlem vil forsikringstiden være fra det tidspunkt medlemmet blir omfattet av forsikringen til rettighetene etter forsikringsavtalen faller bort.

Fortsettelsesforsikring

Medlemmet får tilbud om en fortsettelsesforsikring ved utmelding av en tjenstepensjonsavtale. Fortsettelsesforsikring kan opprettes uten krav om nye helseopplysninger.

Fripolise

En opptjent pensjonsrettighet fra en ytelsespensjonsavtale (tjenstepensjonsavtale etter lov om foretakspensjon) eller fra uførepensjon eller etterlattepensjon tilknyttet en innskuddspensjonsavtale med opptjening av fripoliserettigheter.

Gjenkjøp

Gjenkjøp er en rett til å få hele eller deler av oppspart beløp utbetalt.

Innskuddsfond og premiefond

Innskuddsfond og premiefond er fond for tilbakeførte innskudd og premier. Innskuddsfondet og premiefondet kan også tilføres midler som følge av overskudd og tilskudd fra bedriften. Midler på innskuddsfondet og premiefondet kan bare brukes til fremtidig innskuddsbetaling og premiebetalings i samsvar med reglene i lov om innskuddspensjon kapittel 9 og lov foretakspensjon kapittel 10.

Medlem

Ansatt i bedriften som oppfyller krav til medlemskap i innskuddspensjonsavtalen.

Oppsatt rett

En opptjent pensjonsrettighet fra offentlig tjenstepensjon.

Pensjonsbevis

En opptjent pensjonsrettighet fra en hybridordning (tjenstepensjonsavtale eller lov om tjenstepensjon).

Pensjonskapital

Pensjonskapitalen består av:

- innbetalt innskudd inkludert kostnader dekket av bedriften
- pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto hos nåværende arbeidsgiver
- avkastning på innskuddene og avkastning på den overførte pensjonskapitalen

Pensjonskapitalbevis

En opptjent pensjonsrettighet fra en innskuddspensjonsavtale. Det utstedes også pensjonskapitalbevis når medlemmet starter utbetaling av pensjon i en innskuddspensjonsavtale.

Persondialogen

Nordea Livs webbløsning der medlemmene kan få oversikt og administrere sine pensjonsavtaler.

Premiereserve

Penger som er satt av for å sikre pensjoner under utbetaling for pensjonistene, inklusive administrasjonsreserve.

Pensjonistenes overskuddsfond

Fond for avkastningsoverskudd som benyttes til å øke etterlattepensjoner.

Reguleringsfond for uførepensjon

Fond for avkastningsoverskudd som benyttes til å øke uførepensjon, barnetillegg til uførepensjon og innskuddsfritak.

Rentefond med lav risiko

Rentefond med Lav risiko er et fond som investerer i høykvalitetsobligasjoner, hvor fondet har en rentedurasjon på maksimalt 1 år og en kreditturasjon maksimalt 3 år.

Samboer

Reguleres i lov om innskuddspensjon § 1-2 bokstav p og lov om foretakspensjon § 1-2 (2) bokstav f, som p.t. lyder:

Samboer: Person som medlemmet:

1. har felles bolig og felles barn med, eller
2. lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt de siste fem år før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

Selvvalgt leverandør

Medlemmet kan velge å flytte forvaltningen av sin pensjonskapital ut fra arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og til en egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør. Selvvalgt leverandør kan være samme pensjonsleverandør som arbeidsgiver har valgt for innskuddspensjonsavtalen eller en annen leverandør.

Tjenestepensjonsordning

Pensjonsordning betalt av arbeidsgiver etter lov om innskuddspensjon, lov om foretakspensjon eller lov om tjenestepensjon. Omtales ofte som avtale om innskuddspensjon, avtale om ytelsespensjon eller hybridavtale.